

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 13

Penktadienis, Kovo (March) 30, 1962, Toronto, Ontario

M E T A I XXXI

Eina Kruvinos Kovos tarp SAO ir Francijos Kariuomenės Alžyrijoje

ORAN. — Prasidėjo kruvinos kovos tarp Slaptosios Armijos Organizacijos ir Francijos kariuomenės Alžyrijoje. Ekstrimistai nerodo jokio noro klausyti Francijos vyriausybės, kuri pasirašė paliaubas su Alžyrijos nacionalistais ir ketina leisti Alžyrijai apsispręsti, ko ji nori.

Ivyko žiaurių kruvinių susirėmimų Alžyre ir kitose vietose tarp SAO ir Francijos kariuomenės, bet didžiausios kovos buvo Orane, kur SAO nariai yra labai įsigalėję. Francijos ginkluotos jėgos naudoja tankus ir net orlaivius. SAO budavoja barikadas.

Kaip ilgai šios kovos tęsis, sunku pasakyti. Bet prezidentas De Gaulle sako, kad jis sutriuškins maistininkus be jokio pasigailėjimo.

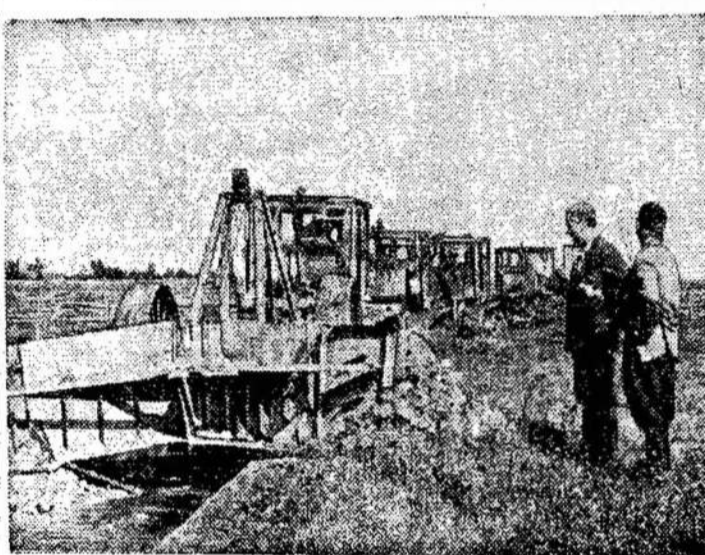
Alžyre Francijos kariuomenė kriauna apartamentus ir namus, renka ginklus ir areštuoja įtariamus asmenis. Esą virš 1,000 suimta. Jie uždaryti stovykloje užmestyje. Esą suimtas vienas generolas, SAO lyderis.

SAO terorizuoja ne tik muzulmonus, bet ir europiečius, kurie nori apeisti Alžyrį, matydami, kad jie vistiek pralaimės. Ekstrimistai kovoja desperatiškai. Turbūt nei vienos kolonijos europiečiai nekovojo taip atkakliai, kaip Alžyrijos.

Tenka pažymėti, kad kol kas SAO nėra pritarimo ginkluotose jėgose. Jie kvietė jas sukilti ir pereiti jų pusėn, bet kol kas jų kvietimas neturėjo atgarsių.

SAO nariai išplėšė vieną banką ir išsinešė virš \$4,000,000. Jie pasigrobė ir nemažai ginklų ir amunicijos. Jie pademonstravo savo jėgas labai gerai. Bet be armijos talkos jie negalės atsilaikyti labai ilgai. Ypač kai dabar jiems tenka kovoti su Francijos ginkluotomis jėgomis.

Iš Paryžiaus pranešė, kad De Gaulle vyriausybė ištraukia iš Tarybų Sąjungos savo ambasadorių ir liepė Tarybų Sąjungai ištraukti savo už tai, kad Tarybų Sąjunga

Sakių rajono Lenino vardo kolūkyje plačiu mastu gerinami laukai, pievos ir ganyklos. Pastaraisiais metais melioratoriai nusausino daugiau kaip 600 hektarų dirvų

uždaruoju ir atviruoju drėnažu. Artimiausiu metu bus nusausinti dar 550 hektarų. Nuotraukoje: melioraciniai darbai Lenino vardo kolūkyje.

Numato Nuolatinę Ginklų Konferenciją

GENEVA. — Septyniolikos valstybių konferencija dėl nusiginklavimo būsiama nuolatinė, nenutrauksianti darbo ir tada, kai aukštieji pareigūnai išvažinės namo.

Ši konferencija esanti labai patogus būdas palaikymui kontakto tarp Rytų ir Vakarų.

Reikalui esant, atsilankysia į Gėnėvą aukštieji pareigūnai. Galimas daiktas, kad tam tikru laiku bus galima ir Kennedžiui pasimatyti su Chruščiovu.

Taigi, pasitarimas, nors per dvi savaites nedavė žymesnių rezultatų, visgi įrodė, kad jis naudingas. Gal su laiku pavyks pralaužti ledus.

BERLYNAS. — Vakariinės dalies policija kreipėsi į tarptautinę policiją kad išaiškintų asmenybę vieno žmogaus, kuris randasi jos rankose.

Manoma, kad suimtas gali būti plačiai pagarsėjęs karo kriminalistas hitlerininkas Martin Borman. Jis buvo Hitlerio pavaduotoju.

labai greitai pripažino alžyrų valdžią.

Burma Laikysis Neutrališkos Politikos

Rangūnas. — Vakarų diplomatai nusiminė, nes Burmos užsienio ministerija pareiškė: "Niekas negali pakeisti Burmos tradicinę neutralumo politiką".

Ministerijos atstovas sakė, kad Burma palaikys draugiškus ryšius su Vakarų ir Rytų valstybėmis, ji rūpinsis pagerinti vidaus reikalus, o ypatingai susisiekti. Bus dirbama nutiesimui vieškelio nuo Rangūno iki Mandalay ir atlikti kiti darbai.

Vakarų diplomatai numato, kad tarp Burmos ir Kinijos yra geri santykiai, nes militarinio perversmo vadas generolas Ne Win'as dažnai ten lankosi. Visiems žinoma, kad Burma ir Kinija draugiškai susitarė ir nustatė savo sieną, teikia viena kitai pagalbos ir veda prekybą. Kinija suteikė Burmai \$84,000,000 kredito.

SEOUL. — Pietų Korėjos prezidentas Yun Po-sun atsišalydino iš prezidento pareigų.

Jis tai padaręs protestuodamas prieš militarinės jungtos reakcinę politiką.

Laivynas Reikalaujas Frondizio Rezignacijos

BUENOS AIRES. — Argentinos krizis dar vis tęsiasi. Iš vienos pusės, peronistai, kurie neblogai įsitvirtinę unijistų tarpe, grumojasi streikais, jeigu vyriausybė neatšauks rinkimų panaikinimo tose provincijose, kuriose laimėjo peronistai. Iš kitos, ginkluotos jėgos grumojasi patį prezidentą išstumti.

Laivyno viršininkai viešai pareikalavo, kad prezidentas Frondizi rezignuotų. Bet tuo pat metu armijos viršininkai paskelbė, kad jie lai-

kina nutraukia kovą su prezidentu. Nekurie armijos viršininkai prisibija, kad Argentinoje gali išsivystyti civilinis karas.

Klausimas stovi, ką orlaivyno viršininkai galvoja. Jie dar nėra pareiškę viešai savo nusistatymo.

Generolas Pedro Aramburu vedas derybas su prezidentu Frondiziu. Nuo šių derybų daug priklausys Argentinos politinė padėtis.

Prėzidentas Frondizi bandęs surasti vidurį, kuris būtų priimtinas ir ginkluotų jėgų viršininkams.

Faktas, tačiau, yra faktas, kad daugelyje provincijų rinkimai panaikinti, gubernatoriais paskirti ne tie, kurie buvo išrinkti. Dėl to dar gali iškilti peronistų pašaukti streikai.

Tuo tarpu Anglijos karalienės vyras princas Philip maršrutuoja po Argentiną. Vienoje vietoje nacionalistai apmėtė jį kiaušiniiais ir tumatomis. Jie skaito Britaniją imperialistine, užgrobusia salas prie Argentinos.

Kuo šis Argentinos krizis baigsis, dabar sunku pasakyti. Bet pasirodė labai aišku, kad Argentinos bosais yra militaristai. Jie diktuoja vyriausybės politikai. Jie privertė Frondizį nutraukti ryšius su Kuba. Jie privertė panaikinti rinkimus. Jie nustatys, kokia valdžia turės būti nuo dabar.

JAV Greičiausia Rems Argentinos Militaristus

WASHINGTON. — Visi ženklaai rodo, jeigu Argentinoje bus įvesta militarinė diktatūra, tai Jungtinės Valstijos greičiausia tą diktatūrą turės remti. Nors peronistai valdžią nori jeiti demokratinu keliu, plačių tautos masių pritarimu, Amerikai su peronistais nepakeliui.

Jungtinių Valstijų stojimas už militaristus Argentinoje dar labiau pakels anti-amerikinį sentimentą. Pakils jis ir visoje Iotynų Amerikoje.

Vokiečiai Siūlo Taikymo Tarybą

BERLYNAS. — Rytų Vokietijos komunistų lyderis Walter Ulbricht pasiūlė, kad būtų sudaryta tarptautinė taryba taikymui Rytų Vokietijos ir Tarybų Sąjungos, iš vienos pusės, ir trijų didžiųjų Vakarų jėgose — iš kitos.

Tą taikytojų tarybą turėtų sudaryti valstybės, kurios dalyvavo praėjusiame kare. Tokiu būdu, 52 valstybės turėtų teisę dalyvauti toje taryboje.

Šios tarybos užduotis būtų spręsti nesuspėjusias tarp Rytų ir Vakarų dėl Berlyno ir kitais Vokietijos klausimais. Ji taipgi turėtų garantuoti kelius tarp Vakarų Vokietijos ir Vakarų Berlyno.

Susitarus dėl Berlyno, ta taryba galėtų laikyti Berlyne savo kariuomenę dėl užtikrinimo, kad sutartis yra vykdoma.

NELSON, B. C. — Visi kalėjimai Kootenay apylinkėje prikimšti dukaborų — laisvės sūnų, kurie niekaip nenusileidžia autoritetams ir kuo toliau, tuo agresyviau kiau demonstruoja savo nusistatymą.

150 karališkų policininkų pravedė kratas ir suėmė apie 60 lyderių, kurie uždaryti kalėjimuose. Viso kalėjimuose randasi jau apie 100 laisvės sūnų.

Iš Kanados Gyvenimo

Vasario viduryje Kanadoje buvo 583,000 bedarbių. Tai Dominion Statistikų Biuro daviniai, kurie visuomet būna žemesni, negu samdymo biuro.

Mėnesį atgal buvo 38,000 mažiau.

Tas skaičius sudarė 9,1 procento Kanados dirbančiųjų.

Praėjusiais metais tuo pačiu metu bedarbiai sudarė 11,3 visų dirbančiųjų. Reikia, šiemet bedarbių mažiau, negu buvo pernai.

Ontarijos vyriausybė nori praveisti seimelyje įstatymą, kuris reikalautų iš mėsos pakautojo, kad jis apibarstytų juoda anglimi dvėselieną, jeigu ji yra skiriama pardavimui.

Tokia mėsa taipgi turi būti įpakauta į kontenerius, ant kurių turi būti nurodymai, kad mėsa netinkama žmonėms valgyti.

Dvėseliena gali būti parduavinėjama maitinimui šunų, kačių ir kitų mėšą ėdančių gyvulių.

Skerdykloms taip pat bus uždrausta parduoti dvėselieną žmonių naudojimui.

Išėmė iš apyvartos trankvilaizerius, kurie žaloję kūdikius, jeigu motina laike nėštumo juos vartojo.

Nors jie buvo gaunami tik su gydytojo receptu, tačiau daugelis nėščių moterų naudojusios tuos trankvilaizerius.

Klausimas stovi, ar nesudaro pavojaus kiti visoki "ramintojai"? Reiktų juos visus gerai iširti.

Federalė vyriausybė siūlo, kad būtų sujungtos elektros jėgos sistemos visoj Kanadoj taip, kad būtų galima panaudoti vienos provincijos elektros srovę kitoje provincijoje, jei būtų reikalingas.

Nekuriose provincijose elektros jėgos šaltiniai yra per maži, o kitose yra per viršiaus.

Apsigynimo ministras D. Harkness, kalbėdamas parlamente, kaltino liberalus siekiant konskripcijos tarimo "civilinio gelbėjimosi" korpuso.

Girdi, tie savanoriai turėtų būti pašaukti tarnybai atsitikime reikalo.

Kalba eina apie tuos savanorius, kurie atliko 6 savaičių lavybą armijos žinioje.

Liberalai sako, kad tie savanoriai, pagal esančius patvarkymus, gali atsisakyti dalyvauti gelbėjimo darbe

atsitikime nuklinio karo.

Iš Naujos Demokratinės Partijos pabėgęs Hazen Arque buvo nominuotas liberalų kandidatų į federalį parlamentą Assiniboia distrikte.

Senas liberalas buvo pastumtas į šalį.

Kanados Komercijos Rūmai pareiškė savo nusistatymą pri šesveikatos apdraudimą.

Dantistai per savo organizaciją pasisakė prieš taip vadinamą dantų valstybinę apsaugą.

Kanadietis

Buvo Skirta Mirtis Vienam, Bet Abu Žuvo

Meafordo (Ontarij) apylinkės fermerys Leslie Loughead, patyręs, kad jo šuo pasidarė labai atkaklus, pasiskolino kaimyno .22 šautuvą ir vedėsi šunį į laukus nušauti. Lipant per tvorą šautuvas netikėtai iššovė ir kulka pataikė jam į galvą.

Mokyklos vaikai atrado jį persisvėrusį per tvorą ir pranešė apie tai policijai.

Policija atvykusi negalėjo priėti prie sužeistojo, nes šuo neleido. Jie nušovė šunį, o fermerį nugabeno į ligoninę, bet jis greitai mirė.

Farmerys buvo tik 31 metų amžiaus ir tėvas 5 vaikų.

Matote, kokių keistų įvykių atsitinka.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paelina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Akių ir Akinų
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradi., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias maistas Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas. LI. 4-6917

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4188

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos
Centro Komitetas išleido

Kanados lietuvių Palantos parašytų
Eilėraščių Rinkinį

Minčių Trupiniai

Leidinyje telpa apie 80 eilėraščių, parašytų iš Kanados darbo žmonių bei lietuvių emigrantų gyvenimo. Knygutė 80 puslapių. Kaina 75 centai.

Platintojams, užsisakantiems 5 egzempliorius ar daugiau, skaitome po 50 centų.

Užsakymus prašome siųsti:

K. L. L. D. Centro Komitetas
160 Claremont St.
Toronto 3, Ont., Canada

Centro Komiteto Įsteigtas Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, Ont.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

VIENUOLJO RASTAI. Septintas tomas. Jame telpa 30 kelionių įspūdžių aprašymų; dešimts feljetonų ir devyni publicistikos straipsniai. Knyga 480 puslapių. Knygyne Nr. 49.

PUODŽIŪNKIEMIS. Parašė A. Vienuolis. Romanas. Knyga 444 puslapių. Knygyne Nr. 50.

IŠDUKTERĖ. Parašė A. Vienuolis. Telpa aštuonios apsakos ir apsakymai. Knyga 182 puslapių. Knygyne Nr. 51 ir 52.

PETRO CVIRKOS RASTAI:

Pirmas tomas. Jame telpa 21 apyskaitė. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 53.

Antras tomas. Jame telpa 20 apyskaitė. Knyga 248 puslapių. Knygyne Nr. 54.

Trečias tomas. Jame telpa 29 apyskaitės-apsakymai. Knyga 308 puslapių. Knygyne Nr. 55.

Šetas tomas. Jame telpa pirma dalis apsakos "Frank Kruk". Knyga 300 puslapių. Knygyne Nr. 57.

Septintas tomas. Jame telpa pabaiga "Frank Kruk". Knyga 328 puslapių. Knygyne Nr. 58.

Aštuntas tomas. Jame telpa romanas "Zemė Maitintoja". Knyga 240 puslapių. Knygyne Nr. 59.

Devintas tomas. Jame telpa dvylika apyskaitė. Knyga 280 puslapių. Knygyne Nr. 60.

Daina. Joje telpa apart "Daina" dar kitos 22 apyskaitės ir apsakymai. Knyga 276 puslapių. Knygyne Nr. 61 ir 62.

Rinktinė. Joje telpa rinktiniai P. Cvirkos eilėraščiai, apyskaitės, pasakos, apybraižos, publicistikos ir kritikos straipsniai. Knyga 392 puslapių. Knygyne Nr. 63.

Frank Kruk. Apysaka. Knyga 580 puslapių. Knygyne Nr. 64 ir 65.

Zemė Maitintoja. Romanas. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 66.

KALVIO IGNOTO TEISYBĖ. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apysaka. Pirmoji knyga keturiose dalyse, 452 puslapių. Knygyne Nr. 67 ir 68.

KALVIO IGNOTO TEISYBĖ. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apysaka. Antroji knyga, penkiose dalyse, 574 puslapių. Knygyne Nr. 69 ir 70.

BROLIAI. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apysaka. Pirmoji knyga 328 puslapių. Knygyne Nr. 71.

BROLIAI. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apysaka. Antroji knyga, 248 puslapių. Knygyne Nr. 72.

PO AUDROS. Parašė Dovydaitis, Romanas. Knyga 312 puslapių. Knygyne Nr. 73 ir 74.

APSAKYMAI. Parašė J. Dovydaitis. Joje telpa 12 apsakymų. Knyga 160 puslapių. Knygyne Nr. 75 ir 76.

DRAUGAI IKI MIRTIES. Parašė J. Dovydaitis. Knygėlė 100 puslapių. Joje telpa penki apsakymai. Knygyne Nr. 77 ir 78.

MIRGORODAS. Parašė N. Gogolis. Knygoje 340 puslapių. Telpa N. Vodovozovo parašyta N. Gogolio biografija ir N. Gogolio 2-ųjų dalių apysaka. Knygyne Nr. 79.

MIRUSIOS SIELOS. N. Gogolis. Knygoje telpa dviejų tomų apysaka. Knyga 372 puslapių. Knygyne Nr. 80.

DUONA. A. Tolstojus. Apysaka. Knyga 316 puslapių. Knygyne Nr. 81.

TARYBŲ LIETUVOJ

Poeto Kosto Kubilinsko Laidotuvės

Tarybų Lietuvos darbo žmonės vakar palydėjo į paskutinę kelionę įžymų lietuvių poetą Kostą Kubilinską. Atsisveikinti su velioniu į Rašytojų sąjungos rūmus, kur buvo pašarvoti poeto palaikai, atėjo K. Kubilinsko giminės ir bičiuliai, plunksnos draugai, kultūros ir meno darbuotojai, pedagogai, jo kūrinių jaunieji skaitytojai.

15 val. 30 min. gedulingam maršui aidint, išnešamas karstas su poeto palaikais. Eisena pasuka į Antkainio Karių kapines.

Prie poeto kapo prasideda gedulo mitingas. Kalba Lietuvos TSR Rašytojų sąjungos valdybos pirmininkas E. Mieželaitis.

— Skaudus smūgis. — sako jis. — Ištiko mūsų literatūra — netekome vieno gabiausių ir talentingiausių mūsų poezijos meistrų Kosto Kubilinsko. Jis buvo didelės širdies žmogus ir poetas. Toje širdyje tilpo daug jo mylimų mažųjų skaitytojų, daug draugų, daug meilės savo kraštui ir jo puikiai gautai. Ir todėl ilgai nepamirš skaitytojai šios didelės širdies poeto, dainiaus. Jo puikūs kūriniai mažiesiems ir jaunimui įeina į klasikinės lietuvių literatūros fondą, jie bus amžinai leidžiami ir skaitomi.

Šią akimirką mes pasizadame Tau, brangus bičiuli, saugoti gražų tavo atminimą. Mūsų širdyse tu amžinai

Birutė Januškevičiūtė į Vilniaus elektros skaitiklių gamyklą atėjo prieš pusę metų. Darbšti mergina greitai išmoko sudėtingos skaitiklių reguliuotojos specialybės. Neretai Birutei padėdavo patyrusi darbininkė A. Matulienė. O dabar kiekvieną dieną ji žymiai viršija pamainos užduotis.

Nuotraukoje: Birutė Januškevičiūtė.

liksi gyvas. Išsėkis Antkainio žemelėje. Tegul Tau lengva būna brangi Vilniaus žemelė.

— Su nepaprastai giliu liūdesiu, — pasakė prie poeto kapo Lietuvos LKJS CK sekretorė L. Barakūnaitė, — šią valandą palydime mūsų visų draugą, jaunimo bičiulį, talentingą lietuvių tarybinį poetą Kostą Kubilinską. Tave mylėjo tie, kuriems tu skyrėi gražiausius žodžius. Tu įsigijai nepaprastai daug nuoširdžių jaunų bičiulių, nes žengei kartu su statančia ir kuriančia jaunąja mūsų karta, nuo pirmųjų šios kartos žingsnių jai padėjai surasti teisingą kelią gyvenime savo talentingu žodžiu. Tavęs niekada neužmirš Tarybų Lietuvos jaunimas!

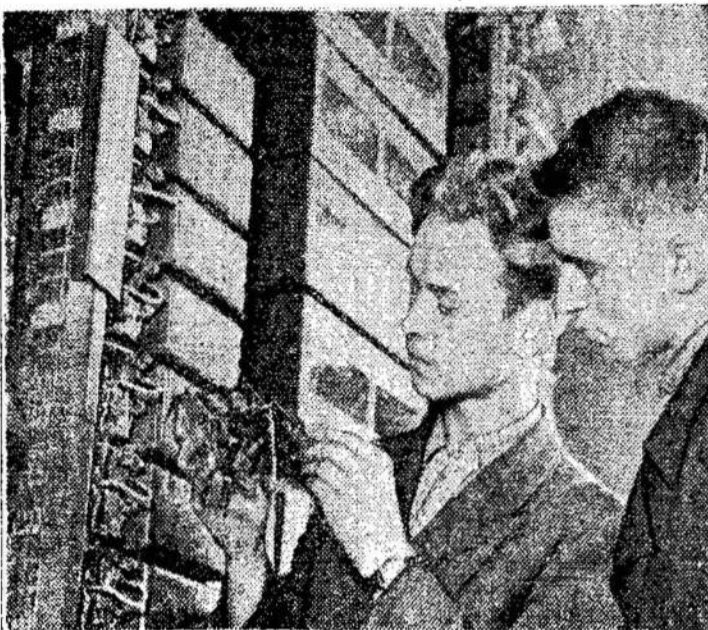
Žodį taręs Vilniaus pirmosios vidurinės mokyklos direktorius V. Motiejūnas pažymėjo, kad didžiulė respublikos mokytojų ir moksleivių šeima su nepaprastu širdies skausmu sutiko žinią apie poeto mirtį.

— Vaikučiai, — sako jis, — noriai skaitė, skaito ir skaitys Kosto Kubilinsko kūrinius, jie mokysis duoti gyvenimui saulę, duoti saulę mokslui, darbo žygiams. Mūsų meilė talentingai poeto kūrybai tegul bus mūsų vainiku ant mylimo poeto kapo.

— Staiga ir netikėtai, — pasakė poetas V. Reimeris, — nutilo mūsų žygio rikiuotėje stiprus Tavo, Kostai, žingsnis, negrįžtamai išslydo bičiuliškai tvirta, gyvenimo grūdinta Tavo ranka... Ir nors mes Tave čia paliekame, bet mums nė vienai dienai nenustos skambėti Tavo žodis, Tavo širdies balsas. Jie lieka gyvi, jie pasilieka rikiuotėje. Tavo skambų žodį nuo pat pirmosios pažintos raidės kraus savin pačios jaunosios mūsų liaudies atžalos, ir karta po kartos neš jį savo širdy, saugos atmintyje.

Širdingus atsisveikinimo žodžius prie poeto kapo tarė "Genio" žurnalo redaktorius A. Dulinskas. Jis kalbėjo apie velionį, kaip apie nuoširdų draugą, nepakeičiamą bičiulį, gilią ir tyros širdies žmogų, kurio atminimas amžinai liks visų širdyse.

— Ilgai liūdins mus, Tavo bičiulius ir bendražygius, — sako rašytojas M. Sluckis, — vainikų kalnas ant Tavo kapo. Tu turėjai didelę širdį ir gerą, vaikišką šypsena, ir tai sudaro Tavo didelio, šviežaus, dosnaus talento paslaptį. Tik tokią širdį ir tokią šypsena turint, galima užsi-

Prienu mieste pradėjo veikti nauja 300 abonentų automatinė telefonų stotis. Ji aptarnauja rajono kolūkius ir apylinkių tarybas. 1962 metais, abonentų skaičiui padid-

no ryšiais buvo aprūpintos visų kolūkių brigados.

Nuotraukoje: automatinės telefono stoties technikai V. Zajankauskas (kairėje) ir V. Poliakauskas tikrina įrengimus.

Autotransporta: 1962 Metais

VILNIUS. — Šiemet Lietuvoje pradės veikti 13 naujų tarp miestinių autobusų susisiekimo linijų. Sudaromi gyventojams patogesni maršrutai. Gerinamas susisiekimas tarp rajonų centrų ir respublikinės priklausomybės miestų.

Pirmą kartą pradėjo kurti autobusai Raseinių - Šiluvos - Šiaulių ir Raseinių - Liolių - Kelmės - Šiaulių linijomis. Taip pat numatoma įsteigti naujus maršrutus Vilnius - Kryžkalnis - Skuodas, Vilnius - Zarasai - Daugpilis, Šiauliai - Šilalė - Šiauliai - Sovietskas - Kaliningradas, Panevėžys - Kurkliai - Vilnius, Alytus - Lazdijai - Kapsukas - Kaunas, Utena - Pabradė - Vilnius, Panevėžys - Daugpilis ir kt.

Per žiemę pradės kurti autobusai iš Biržų į Šiaulius, per Raseinius — iš Jurbarko į Šiaulius. Pirmą kartą bus organizuotas susisiekimas tarp Telsių ir Šiaulių per Varnius - Užventį, Luokę - Šaukėnus - Kursėnus.

moti milžino darbui — dienu dienom džiuginti vaikus skambiomis, upokšniu čiurlenančiomis eilėmis, juokinti mažuosius skaidriu sąmojaus upeliu, stebinti juos mįsėmis, žaidimais ir vaidinimais. Kaip geros pasakos personažas atėjai į Lietuvos vaikų pasaulį ir sukrovei jiems tokius turtus, kurių jiems gali pavydėti bet kurios tautos vaikai. Literatūra Tau buvo šventas aukuras, kuriam nieko nepagailėjai. Tebūnie lengvas Tau, kaip Tavo pasakų fantazija, Antkainio smėlis!

Gedulo mitingas pasibaigė. Poeto kapas paskesta gyvoje gelėse, gausybėje vainikų.

(ELTA)

Poilsio Kambariai

LAZDIJAI. — "Jaunosios Gvardijos" kolūkyje prie kiekvienos fermos įrengti poilsio kambariai. Jie gražiai apipavidalinti šūkais, stendais, diagramomis, propagandžiomis TSKP suvažiavimo nutarimus. Po darbo arba poilsio valandėlėmis čia susirenka fermų darbuotojai pasiskaityti naujausių laikraščių, žurnalų, pasiklausyti radijo.

Rajone buvo surengta kolūkių, tarybinių ūkių gyvulininkystės fermų poilsio kambarių apžiūra. Už geriausiai sutvarkytą poilsio kambarį Lietuvos KP rajono komitetas ir rajono vykdomasis komitetas apdovanojo "Jaunosios Gvardijos" ir "Paryžiaus Komunos" kolūkius Garbės raštais ir piniginėmis premijomis.

Garbės raštais apdovanoti "Artojo", "Pirmyn", "Gegužės Pirmosios" kolūkių poilsio kambariai.

Poilsiautojų Patogumai

NERINGA. — Kasmet vis daugiau poilsiautojų vasaros mėnesiais aplanko žaviąją Kuršių Neriją. Siekiant pagerinti jų aprūpinimą, Nidoje statoma didelė pramoninių prekių parduotuvė. Ji bus užbaigta antrame šių metų ketvirtyje. Rekonstruojama ir maisto produktų parduotuvė. Ji bus aprūpinta šaldytuvais mėsos ir pieno produktams laikyti. Taip pat bus rekonstruota ir išplėsta 100 vietų valgykla Juodkrantėje.

Magnetofonas Pamokoje

KAUNAS. — Naują mokomąją - auklėjamąją priemonę pradėjo naudoti VIII vėdinės pamaininės vidurinės mokyklos mokytojų kolektyvas. Anglų kalbos dėstytojai M. Zingeris ir H. Movšovičienė pamokose, atsakinėjant mokiniams, pradėjo naudoti magnetofoną. Po to mokiniai klausosi savo balso ir geriau jaučia tarimo klaidas. Taip pat sėkmingai magnetofoną panaudoja lietuvių kalbos mokytoja A. Svežauskienė ir rusų kalbos mokytoja T. Kagitina.

Taip mokiniai pradėjo geriau tarti žodžius ir juos kirčiuoti. Magnetofonas padeda taisyti klaidas ir balso intonacijoje.

Pabradė. — 1-ojoje vidurinėje mokykloje išėjo pirmas literatūrinis žurnalas "Mūsų pradžia" numeris. Jį leidžia literatų būrelis. Žurnalas parasytas ranka.

Gražiai apipavidalintame rinkinyje savo pirmuosius kūrinius išspausdino 8 mokiniai — literatų būrelio nariai. Tai eilėraščiai, vaizdeliai ir kt.

Pračių metų liepos 13 dieną į Vilnių atvyko dujos iš Ukrainos. Daugelis sostinės jmonių dabar dirba tomis dujomis. Pigų kurą taip pat gavo šimtai miesto gyventojų butų.

Nuotraukoje: "Spartos" trikotažo fabriko dujų katilinėje.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

SUNKU JIEMS SKIRTIS SU AUKSU

Visoje Lotynų Amerikoje gyvenimas verda kunkuliuoja. Ir kas tik pavažinėja po tas šalis, vis pasako, kad neramumų priežastimi yra labai didelis klasinis nelygumas. Vieni labai turtingi, o kiti labai biedni. Tą faktą pripažino pats prezidentas Kennedys. "Tie, kurie pastoja kelią ramiai revoliucijai, padaro prievartos revoliuciją neišvengiamą", pasakė jis.

Argentinos žmonės, įskaitant ir komunistus, rėmė Perono režimo nuvertimą, balsavo už Frondizio kandidatūrą į prezidentus. Jie tikėjosi, kad bus geriau. Ponai žadėjo praveisti reformas. Bet kai tik stojo prie valdžios, tuoj užmiršo visas reformas. Turėdams sunku išsivadėti nors dalies savo turto.

Alžyrijoje ėjo baisus karas per 7 metus. Europiečiai, susigrobę Alžyrijos turtus, nenori nusileisti vietiniams. Jie nenori pripažinti jų lygiais, dalintis su jais šalies gerovėmis.

Taip per visą pasaulį.

Visokių šalių pabėgėliai tebetriukšmauja norėdami atgauti turtus ir privilegijas.

Bet juo toliau, tuo sunkiau tiems besočiams darosi. Stiprėja socialistinis sektorius, stiprėja liaudies sambrozdis po visą kapitalistinį pasaulį. Stiprėja kolonijų išiliosavimo judėjimas. Pasukti istorijos ratą atgal jau nebeįmanoma. Ponai gali kiek sulėtinti, bet negali jau sustabdyti. O apie pasukimą atgal negali būti nei kalbos.

Keista, kad žmogus žmogui gali būti toks žiaurus, toks gyvuliškas. Rodos ir bažnyčias lanko, klauso pamokslų apie dievo įsakymus, bet laikosi įsikibę į turtus, kaip erkės. Ir ką tokiems besočiams gali padaryti? Dėl to, kaip prezidentas Kennedys pasakė, jie "daro prievartos revoliuciją neišvengiamą".

VIS TA INSPEKCIJA

Jungtinės Valstijos niekaip nesutinka susitarti nutraukti nuklinių bandymų be tokios inspekcijos, kuri net žemės drebėjimus tyrinėtų. Tai labai keistas užsispyrimas. Tiesiog juokingas.

Kaip vienas mokslininkas pasakė, ir viena ir kita pusė turi užtektinai patyrimo sunaikinti viena kitą ir be tolimesnių bandymų. Taigi, nauji bandymai nebėra taip svarbūs. Taip, kaip ir gamyba naujų atominių bombų. Jų yra pakankamai ir dabar, kad pavertus šią planetą tuštuma.

Jeigu būtų pasirašyta sutartis ir paaiškėtų, kad santykiai eina geryn, būtų mažiau nepasitikėjimo. Tuomet ir slėpimasis būtų ne toks reikšmingas. Tada ir nusiginklavimo klausimu būtų lengviau susitarti.

Jeigu būtų pasirašyta nepuolimo sutartis ir tai daug reikėtų. Tiesiog nesuprantama, kodėl Vakarai negali sukurti pasirašyti nepuolimo sutartį?

RUSINIMAI IR IŠVEŽIMAI

J. Kardelis vėl pravirko apie rusinimą Lietuvos ir išvežimus. Matyti pajuto, kad lietuviai dar labiau tolsta nuo jų "vadavimo" biznio. Reikia kaip nors sugraudenti žmones.

Faktas, tačiau, yra faktas, kad jeigu ir būtų tenai rusinimas ar išvežimai, tai J. Kardelis su savo vaduotojais nieko nepadarytų. Aukos jo kromeliui vistiek kaip į balą.

Bet jis meluoja, kada kalba apie rusinimą ir išvežimus. Niekas nerusina ir niekas neveža. O jeigu atsiranda tokių, kurie išvažiuoja darbams į kurią kitą respubliką, tai kodėl dėl to sielotis? Žmonės juk nori ne tik valgyti ir gerti, o ir pavažinėti, paieškoti naujovės. Jeigu būtų uždrausta išvažiuoti į kitas aritis, tai ponai reiktų, kad lietuviai uždaryti.

Išėjimams reiktų žiūrėti savo reikalų. Čia mums teks gyventi ir mirti. Ir kaip pasiklosime, taip ir miegosime.

MAMAI

Br. Mackevičius

Neužmiršt man to rudenio, mama,
Jis skaudus, kaip neblėstančios skriaudos.
Tu stovėjai prie vienišo namo,
Šiurkščią skarą prie veido prispaudus.

O vežimas į toli dardėjo.
Išvykau. Kaip bešauk — neprišauksi.
Tik krūtinėj lyg varpas aidėjo
Tavo tolstantis, mielas: "Aš lauksiu."

Bėgo metai. Tą "lauksiu" kartojo
Man šermukšnių mojuojančios šakos,
Kol raukšles tavo skruostuos užstojo
Kitos mėlynos, mylimos akys.

Tu nelaukei daugiau ties varteliais...
Ir laiškai vis retėjo kas kartą.
Tau atrodė, — savaisiais vargeliais
Mūsų meilės užtemdyt neverta.

O aną, mano širdį sugėlus,
Iškeliavo pas kitą be žodžių.
Nežinau, gal negeras, nemielas,
Negražus gal sė jai pasirodžiau.

Iškeliavo. O būtų paklausus
Jį tavęs, kai verkei, kai tylėjai...
Kad gražus aš, kad geras, geriausias,
Tu viena jai įrodyt galėjai.

Rinkimai Per Tvorą

N. AUKSTUOLIS

Per praėjusius keliolika metų buvo labai aiškiai įrodyta marksistinė teorija, kad buržuazija toleruoja rinkimus tik tol, kol jie tarnauja jos interesams. Kada valdančiosios klikos nebegali savo interesų apsaugoti per rinkimus, jos išmeta rinkimus per tvorą.

Gražiausiai šis faktas buvo pademonstruotas dar pirmo karo. Gerai pamename, kas atsitiko Lietuvoje. Kada žmonės išrinko socialdemokratų ir valstiečių liaudininkus, Lietuvos buržuazija ilgai nelaukė. Pasikvietė karininkus ir nuvertė rinktą valdžią.

Paskui tas buvo labai aiškiai pakartota Ispanijoje. Kada rinkimai buržuazijai nepatiko, ji griebėsi ginklo. Tenai, tiesa, nebuvo galima taip lengvai susidoroti su liaudimi, reikėjo pasikviesti hitlerininkus ir fašistus talkon ir daug kraujo pralieti, bet buržuazija savo tikslo siekė visu žiaurumu, kol atsiekė.

Šiomis dienomis geras pavyzdys yra Argentina. Žmonės išsirikto tuos, kurie jiems atrodė mažesnis blogumas, o armijos viršininkai įsakė savo pastumdėliui prezidentui Frondizui nepriesti prie valdžios išrinktų žmonių.

Teisinama, kad buvo išrinkti peronistai. Galimas daiktas, kad jie nėra daug geresni. Bet matyti žmonės buvo įsitikinę, kad neblogesni už armijos generolus. Kaip ten bebūtų, buvo žmo-

niai rinkti. Anais metais britų kolonijinė valdžia buvo pašalinus žmonių rinktą valdžią Britų Guanoje.

Nelabai seniai armija paėmė galią į savo rankas Burmoje.

Panašiai buvo Pakistane. Ir daug kur.

Tiesa, buvo ir tokių atsitikimų, kur armija padėjo nuversti reakcines valdžias, kaip Korėjoje, Turkijoje, Kuboje ir eilė kitų šalių.

Visa tai, kas yra įvykę tik po praėjusio karo taip vadinamam Vakarų Pasaulyje, aiškiai rodo, kaip mažai bevertinami rinkimai. Mažai kur rinkimai sprendžia žmonių santykius.

Kanadoje, Jungtinėse Valstijose ir eilė kitų šalių rinkimai tebevaidina didelę rolę. Mat čia didelė persvara buržuazijos pusėj. Nėra tokių opozicinių partijų, kurios stovėtų už socialės santvarkos pakeitimą. Nesudaro didelio skirtumo, kuri partija įeina į valdžią.

Grįžtant prie Argentinos, reikia pasakyti, kad peronistai laimėjo dėl dviejų priežasčių. Iš vienos pusės, Frondizio valdžia apgavo žmones. Ji žadėjo reformas, kurių visoj Lotynų Amerikoje taip reikia, ir žmonių tarpe dėl to didelis nepasitenkinimas jo valdžia. Iš kitos, peronistai, kaip matyti, turėjo didelę įtaką unijistų tarpe. Buenos Aires provincijos gubernatorium buvo išrinktas unijos veikėjas.

Tiesa, daug kur unijų ly-

deriai yra reakcingi, kiti netoli fašistų, bet vis dėl to je matyti jie buvo užėmę geresnę poziciją, negu Frondizio. Frondizio valdžia yra zicija, negu Frondizio pasekėjai. Frondizio valdžia yra militaristų pastumdėlė. Perono Argentinoje nėra ir jo grįžimas matyti neįmanomas. Tokiu būdu ir peronistai nebėra tas pat.

Argentina yra dar vienas įrodymas, kad Lotynų Amerikos buržuazija nėra pasirėngusi net prezidento Kennedžio pageidavimus pildyti. Tai yra, praveisti taip reikalingas sociales reformas. Ji griebiasi kieto kumščio politikos. Jei negalima per rinkimus atsiekti savo, tai su ginklo pagalba siekia.

Ko Kuboje Nėra

Nekurie korespondentai, turėję progą nors Havanoje pabuvoti, piešia Kubos gyvenimą labai juodai, bet situacija nėra taip jau desperatiška jei yra "juodų" vietų, tai tik kai kam.

Nuoširdūs stebėtojai sako, kad nors Kuboje įvedamas maisto ir kitų dalykų pasiskirstymas, vistiek darbo žmonėms dabar geriau, negu buvo prie Batisto. Prie jo daug kam užteko visko, bet daug kas neturėjo ir to, ką dabar turi. Pavyzdžiui, prie Batisto daug darbo žmonių nežinojo, kas yra mėsa ar pienas. Dabar jie gauna nors kiek.

Blogiausia yra ištvirkėliams. Toronto Daily Star korespondentas Roy Shields rašo iš Havanos:

"Laisvai leidžiamą pinigų turistai dingo iš Kubos. Taipgi ir gembleriai. Ir prostitutės.

"Daugumai kubiečių tas labai gerai..."

"Šiandien turtingųjų kubiečių ir amerikiečių namai paversti mokyklomis, ligoninėmis, vaikų prieglaudomis ir raštinėmis..."

"Dabar, kada unijos delegatas iš Oriente provincijos atsilanko Havanon konvencijos reikalais, jis apgyvendinamas tokiose apstovose, kokias jis galėjo matyti tik-tai jūdžioose pirm revoliucijos".

Viskas, byčiai, maudynės, viešbučiai, kur lėbavavo Kubos ir Jungtinių Valstijų ir kitų šalių turčiai ir gembleriai, dabar yra visų žmonių. Visi lygūs ir visi gali naudotis gražiausiomis vietomis.

Kubai, atsisakius amerikiečiams pirkti jos produktus, gali būti daug sunkiau su doleriais, be kurių daugelyje šalių nieko negalima įpirkti, bet tai ne revoliucijos kaltė. Visos liaudiškos šalys turėjo ir tebeturi šių bėdų.

Pastabos

Jungtinių Valstijų griežtas užsispyrimas tarptautinės inspekcijos klausimu yra niekas daugiau, kaip noras pastoti kelią sulaikymui nuklinių bandymų.

Keista, kad kitos šalys nedaro nieko tam užsispyrimui sutramdyti.

Nukliniai bandymai negali būti paslėpti ir jokios inspekcijos nereikia.

Tarybų Sąjungos ambasadorius Ottawoje aną dieną korespondentams pasakė labai aiškiai.

"Kol Vakarai nenustos žiūrėti į Tarybų Sąjungą kaip į žemesnę, tol nebus galima susitarti".

Kapitalizmas vis dar mano, kad su ja galima elgtis kaip su kolonija.

Juokingiausias dalykas su tais, kurie sako, kad geriau mirti, negu gyventi prie komunizmo.

Jau trečdalis žmonijos gyvena komunistų vadovybė, bet netenka girdėti, kad kas dėl to žudytųsi.

Informacijos rodo, kad daugiausia žudosi Švedijoje, kur valdo socialdemokratai.

Nemažai hitlerininkų nusizudė, kada pamatė, kad jie pralaimi, bet jie žudėsi todėl, kad jų nusikaltimai buvo labai dideli.

Kurie nespėjo pasikarti patys, tuos pakorė sąjungininkai.

Nusizudė keletas hitlerininkų ir Kanadoje, kuomet iškilo viršun jų baisūs darbeliai prie hitlerininkų valdžios.

Atvirai kalbant, nelabai kas ir galėtų ty, kurie nusizudytų nenorėdami gyventi prie darbo žmonių valdžios.

Vistiek maža nauda iš jų būtų, jei ir gyventų.

Juk jie darbo bijo, kaip tas kipsas kryžiaus.

Nikelio kasėjų unijos Sudburio skyriaus prezidentas Donald Gillis pasiskelbė, kad jis sieks, kad konservatai nominuotų jį į federalį parlamentą.

Tai gi, visai nedyvai, kad jis taip atkakliai stengiasi, kad išveržus lokala 598 iš darbininkiškos vadovybės.

Plieno unijos lyderiai veikiausiai yra tokie pat konservatai, kaip ir Gillis.

Toks tokį greitai pažįsta.
J. Y.

ALŽYRAS. — Teroristai nuo metų pradžios 1,926 asmenis užmušė ir 3,743 sužeidė.

Pastovūs CBC televizijos "atspėkit mane" programos dalyviai. Tai Charles Templeton, moderatorius, ir Bill Walker ir Elwy Yost, spėjikai. Prie jų būna dar du spėjikai svečiai. Programa užsivadina "Live Borrowed Life".

Ką Kiti Rašo

Nelaukta, netikėta

Argentinoj peronistai bendrai su komunistais ir darbo unijomis laimėjo didžiumą parlamente ir dešimties provincijų valdžias. Buenos Aires provincijos, skaitlingiausias gyventojais ir svarbiausias kitaip, gubernatorių ir kitus pareigūnus irgi laimėjo.

To nelaukė Vakarai. Tai yra smūgis JAV politikai Lotynų Amerikoje.

Arturo Frondizi, laimėjęs (pirmesnius) rinkimus kairiųjų remiamas, paėmęs valdžios vairą įsikinkė JAV stambiam kapitalui tarnauti. Balsuotojai šiuose rinkimuose davė jam smūgį.

Frondizis ir militaristai sako neduosią kairiesiems valdžios vairo. Bet tuomi bus sutremptas demokratinis principas, paneigta žmonių valia, o tai dar daugiau šalies žmonių sukils prieš militaristus, "tarnaujančius jankiams", kaip sako argentiniečiai.

Ar militaristai galės paneigti žmonių valią ar ne, matysime vėliau. Dabar tiek aišku, prezidento Kenedžio "Sąjunga progresui" (palaiikymui JAV užsienio politikos Lotynų Amerikoje) gavo skaudų smūgį.

Tos sąjungos vyriausias

siekis sulaikyti progresą Kuboj. Argentinos balsuotojai atmeta tai.

— V. Andrulis

Šuolis pirmyn

Prancūzijos valdžia ir Alžyro nacionalistai pasirašė paliaubas sulaikyti mūsų.

Per septynis ir pusę metų kova alžyriečiams atsiėjo 141,000 partizanų - kovotojų ir 200,000 civilių žmonių gyvasčių.

Prancūzijai ta kova atsiėjo \$15,000,000,000 (15 milijonų) ir 17,250 karių gyvasčių.

Pirma šių metų pabaigos Alžyras savistoviai valdysis. Dabar veikia laikinoji valdžia.

Tarybų Sąjunga jau pilnai pripažino laikinąją Alžyro valdžią. Greit daugelis kitų kraštų tai padarys.

Bet Prancūzijos "Slaptosios armijos organizacija" (SAO) žymiai padidino terorą neleisti Alžyriui pačiam valdytis. Prieš teroristus tačiau eina ir Alžyro nacionalistai (partizanai) ir Prancūzijos karinės jėgos Alžyre. Teroristai negalės ilgai laikytis.

Kadangi per virš 7 metus nepajėgė nuslopinti Alžyro kovos už laisvę, nevien prezidentas De Gaulles, bet ir

kitos Vakarų vyriausybės priėjo išvados, kad geriau susitaikyti, negu tęsti karą, kurį laimėti neįmanoma. Vakaruose dėlto gerai atsilepta apie paliaubas, bet sykiu rodoma ir baimės, nes Alžyro nacionalistai neslepia savo simpatijų Tarybų Sąjungai ir liaudies respublikoms. Jie sako, pagalbos gavo jie vien iš tų šalių, kuomet Vakarai jiems, kaip ir daugeliui Afrikos tautų buvo užkore kolonijų jungą.

Nors kova dar gali būti ilga ir sunki su prancūzais fašistais Alžyre, bet Prancūzijos nusileidimas jau davė nemenką kolonializmui smūgį.

— Vilnis

Atšaukti boikotą!

Šiandien didžiuliai JAV sandėliai lūžta nuo maisto. Valdžios supirktas maistas stovi ten ilgus metus, o už jo laikymą sandėlių savininkams tenka mokėti nemažas nuomas. Tiesa, milijonai amerikiečių tą maistą galėtų lengvai suvalgyti, jei jis jiems būtų dalijamas, nes milijonai mūsų krašto žmonių tebegyvena didžiuliuose trūkumuose.

Bet, kalbėsime vienaip ar kitaip, JAV žemės ūkio produkcija pastatyta labai aukštame lygyje. Farmeriai galėtų pagaminti maisto kur kas daugiau, jei vyriausybė nesikištų į jų reikalus. Šiuo metu, kaip žinia, vyriausybė tiesiog reikalauja, kad fermeriai mažiau sėtų, mažiau sodintų. Už tai, kad jie palieka savo žemės plotus nesėtus, neapdirbtus, valdžia jiems primoka.

Na, o mūsų kaimynka Kubai, josios vyriausybė, šiomis dienomis pranešė, kad ten kai kurių maisto produktų jaučiamas trūkumas. Miestų gyventojai ten turės maistą pirkti sulgy kortelėmis, sulgy porcijomis.

Kuba galėtų sunaudoti daug JAV fermerių pagamintų žemės ūkio produktų, jei Kenedžio valdžia nebūtų paskelbusi Kubai ekonominio boikoto. Ir boikotas paskelbtas tik dėl to, kad Kubos liaudis pasirinko sau skirtingą visuomeninę santvarką nuo tos, kokią mes turime! Kubiečiai pareiškė, kad jie statys socializmą, kad kapitalizmas jiems nepriimtinas. Dėl to mūsų šalies valdovai pasiryžo kubiečius nubausti boikotu!

Ar tai yra žmoniška? Ar tai nėra dar kartą parodymas, kad kapitalistinė santvarka yra anti-humanistinė?

Reikia tą boikotą atšaukti!

— Laisvė

Niekados, pone Prezidente!

Prastai, matyt, mūsų prezidentui Kenedžiui klojasi su

ŠYPSENOS

Apmokama televizija

"Aš manau, kad televizija turėtų būti apmokama", tarė moteris televizijos stoties agentui, kuris per telefoną klausinėjo jos nuomonės apie televiziją.

"Juk seniau reikėjo mokėti už laisvę", atsakė agentas, "bet žmonės labai priešinosi".

"Aš galvoju ne apie tai", pataisė moteris. "Stotys turėtų mokėti už nekurių programų žiūrėjimą".

Su jo patarimu

Atėjo pas gydytoją gerai jam pažįstamas kunigas.

"Jūs mokinate tikinčiuosius, kad ligos, mirtis yra dievo valios dalykas. Dievo valiai esą negalima priešintis. Galima melsti pagalbos. Tai kodėl pas mane atėjote ieškoti pagalbos?"

"Pirmiausia aš kreipiausi pas dievą, bet jis patarė man kreiptis pas jus", pasiaiškino kunigas.

Daugiau nekartos

"Kas savaitę vaikštai išpažinties ir vis darai tas pačias nuodėmes", barėsi kunigas ant davatkos.

"Tai gerai, kunigėli, kitą savaitę bus kitos".

programa dėl Lotynų Amerikos. Žmogus puola desperacijon. Taip bloga, jog aną dieną jis matė reikalą labai rūsčiai prabilti tiesiai į Lotynų Amerikos nutukusius valdovus ir turtuolius.

Prašau. Rodydamas į juos pirštu: "Tie, kurie pastoja kelią ramiai revoliucijai, padaro prievartos revoliuciją neišvengiamą!"

Mūsų prezidentas turėtų būti susipažinęs su istorija. Su tokiais pamokslais niekas nsiskaito. Lotynų Amerikos viešpačiai niekadose geruoju nepasitrauks, neužleis kelio ramiai revoliucijai.

Kubiečių kelias yra vienintelis kelias jais nusikratyti.

— A. Bimba

Meluoja be tikslo

Ar galėtumėte pasakyti kokių išrokavimų lietuviai juodieji klerikalai Romoje skleidžia bauriausius melus apie Lietuvą, kuomet, atrodo, iš to negali tikėtis jokios tuojautinės naudos.

Štai pora pavyzdžių. Neseniai bėglių katalikiškoji "Informacijų agentūra" Romoje paskelbė, kad Lietuvoje komjaunuoliai akmenimis užmušė kunigą Povilą Lagį.

Tą "išradimą" paskelbė ne Lietuvoje, bet Miunchene leidžiamam vokiškame laikraštyje (Pabaiga ant 12 puslap.).

Būtų Didžiausias Visos Žmonijos Laimėjimas

Dviem būdais Amerikos komercinėje spaudoje kovojama prieš pasisekimą Ženevoje einančios nusiginklavimo konferencijos. Iš vienos pusės teigiama, kad konferencijai nėra vilties pavykti, nes jokių būdu nebus galima Jungtinėms Amerikos Valstijoms susikalbėti su Tarybų Sąjunga tokiais opiais klausimais kaip Vakariniis Berlynas, Vietnamas, atominis ginklų bandymo uždraudimas po griežta kontrole, ir t. t. Iš kitos pusės įrodinėjama, kad bet koks ginklavimosi sumažinimas tuoj neigiamai atsileptų mūsų ekonomikai, tuoj smarkiai padidėtų nedarbas ir bedarbių armijos.

Visos šios propagandos tikslas aiškus: nuteikti Amerikos žmones prieš nusiginklavimą išgašdinant juos nusiginklavimo pasėkomis ir padaryti spaudimą ant vyriausybės, kad ji labai "atsargiai" orientuotųsi Ženevoje į visus nusiginklavimo pasiūlymus.

Gera, kad kaip tik Ženevos konferencijai prasidedant pasirodė Jungtinių Tautų ekonomų komisijos raportas. Nors į komisiją įėjo ekonomikai iš Rytų ir Vakarų, jie vienu balsu pasisakė už nusiginklavimą. Savo raporte jie įrodo, kad nusiginklavimas, protingai ir planuotai pravedamas, neturėtų reikšti net ir Jungtinėse Valstijose ekonominės depresijos.

"Neturi būti jokios abejonės", jie pareiškia, "kad nukreipimas taikiems poreikiams tų šaltinių, kurie dabar vartojami militariniams reikalams, gali būti atliktas naudai visų kraštų ir vestų prie pagerinimo ekonominių ir socialinių sąlygų visur". Ir toliau: "Įvykdytas visuotinio ir visiško nusiginklavimo būtų didžiausia laimė visai žmonijai".

Savo plačiame ir išmintingame pranešime minėta ekonomų komisija visiems suprantamais duomenimis parodo, kaip ir kodėl nusiginklavimas neturėtų niekam pakenkti, neturėtų atnešti ekonominės krizės, neturėtų išmušti iš normalių vėžių gyvenimo jokioje šalyje. Kaip tik priešingai: visuotinis ir visiškas nusiginklavimas tik pagerintų ir pakeltų tą mūsų gyvenimą į negirdėtas aukštumas.

Pirmutinis ir geriausias nusiginklavimo planas

Tai buvo 1959 metų rugšėjo mėnesio antroje pusėje, kai mūsų kraštą aplankė Tarybų Sąjungos premjeras

Nikita Chruščiovas. Jis savo "kišenėje" atsivežė Tarybinės vyriausybės pasiūlymą Jungtinėms Tautoms ir visam pasauliui. Tai buvo pasiūlymas, kuris savo draša ir apimtimi nustebino visą pasaulį. Pirmu kartu mūsų gyvenime didžiulė šalis, turėdama savo rankose pačius vėliausius ginklus, pasakė: šalin visus ginklus, šalin visas sausumos, vandens ir oro ginkluotas jėgas!

"Tarybų Sąjungos vyriausybė", sakė Chruščiovas Jungtinių Tautų Asamblėjoje kovo 18 d., "visapusiškai apsvačiusi susidariusią situaciją, priėjo tvirtą įsitikinimą, kad išeitis iš aklaivietės — tai visuotinis ir visiškas nusiginklavimas.

Ką siūlo Tarybų Sąjungos vyriausybė?

Mūsų pasiūlymų esmė yra ta, kad per ketverius metus visos valstybės visiškai nusiginkluotų ir nebeturėtų kariavimo priemonių.

Tai reiškia, kad nebebus sausumos armijų, karinių jūrų laivynų ir karinių oro jėgų, bus panaikinti generaliniai štabai ir karo ministerijos, bus uždraustos karo mokyklos. Dešimtys milijonų žmonių grįš dirbti taikų kuriamąjį darbą.

Karinės bazės svetimosse teritorijose bus panaikintos.

Visos valstybių turimos atominės ir vandenilinės bombos bus sunaikintos, toliau jau nebebus gaminama. Skaidomųjų medžiagų energija bus naudojama grynai taikiems ūkio ir mokslo reikalams.

Nori Susirašinėti

Grupė jaunuolių iš Lietuvos rašo Liaudies Balsui:

"Mes kreipiamės į Jus su prašymu. Mūsų grupė lietuvių jaunuolių nori užmegsti pažintį su lietuvių išeivių jaunimu. Mes visi esame kauniečiai, studentai. Mokomės Kauno muzikos techniku. Domimės užsienio jaunimo, ypač lietuvių jaunimo gyvenimu. Norime susirašinėti, apsiukeisti nuotraukomis ir pan.

"Amerikos jaunuoliai turėtų būti savo klubus, jį turi, kaip mes manome, ir lietuvių jaunimas. Tad mes norime į Jus kreiptis.

"Labai prašome Gerb. Redakciją mums padėti susipažinti".

Rašyti šiuo adresu: U.S.S.R. Lithuania, Lietuvos TSR, Kaunas - 5, Kalinino g-vė 21-1, Giutautas Strimaitis.

Visų veikimo spindulių karinės raketos bus likviduotos, ir raketinė technika liks tikta transporto ir kosminės erdvės įsavinimo visos žmonijos labai priemone.

Valstybėms turi likti tik griežtai apriboti, suderinti kiekvienai šaliai policijos (milicijos) kontingentai, apginkluoti lengvaisiais šaunamaisiais ginklais ir skirti grynai vidaus tvarkai palaikyti ir piliečių asmeniniam saugumui ginti.

Kad niekas negalėtų pažeisti savo įsipareigojimų, mes siūlome įsteigti tarptautinį kontrolės organą, kuriam dalyvautų visos valstybės. Turėtų būti organizuota visų nusiginklavimo priemonių kontrolės sistema, kuri turi būti sudaryta ir turi veikti pagal etapus, kuriais turi būti nusiginkluojama.

Jeigu nusiginklavimas bus visaapimantis ir visiškas,

tai, jį užbaigus, kontrolė bus taip pat visuotinė ir visiška. Valstybės neturės ko slėpti viena nuo kitos: nė viena jų neturės ginklo, kurį būtų galima pakelti prieš kitą.

Taip sprendžiant nusiginklavimo klausimus, bus užtikrintas visiškas visų valstybių saugumas. Toks sprendimas sudarys palankias sąlygas taikiam valstybių sambūviui. Visos tarptautinės problemos tada bus sprendžiamos ne ginklo jėga, o taikiomis priemonėmis".

Platesnio, geresnio plano niekas dar nesumanė ir nepasiūlė. Kaip tik šio 1959 metų Tarybinės vyriausybės pateikto plano pagrindais ir ši Ženevoje nusiginklavimo konferencija.

Daug gražių vilčių žmonija yra sudėjusi į Ženevos konferenciją. Susirinkę diplomatai turėtų su jomis rimtai skaitytis.

A. Bimba

Trumpai Apie Ekonominę Būklę Kai Kuriose Šalyse

● Tarybų Sąjungoje šiuo metu išleidžiama 21 centrinis, 580 respublikinių, kraštų ir sričių, maždaug 4,000 miestų, rajoninių, tarpajoninių ir daugiau kaip 5,000 daugiatairaziųjų laikraščių, daugiau kaip 900 visuomeninių politinių, literatūrinių, mokslinių ir gamylinių žurnalų.

● Tarybų Sąjungoje kiekvieną minutę išlydoma 134.4 tono plieno; iš to plieno kiekio galima pagaminti 44 didelius sunkvežimius.

● Po 20 metų Tarybų Sąjunga pagamins dvigubai daugiau parmonės gaminių negu visas ne socialistinis pasaulis.

● Kasmet vidutiniškai Tarybų Sąjungos pramonės produkcija padidėjo 10 procento.

● 1980 metais Tarybų Sąjunga pagamins 1.5 karto daugiau elektros energijos, negu šiandien pagaminama visose kitose šalyse kartu paėmus.

● Plieno išlydymas per pastaruosius šešerius metus Tarybų Sąjungoje kasmet padidėjo 25 milijonais tonų (tai gerokai daugiau, negu Anglija išlydo per metus).

● Pastaraisiais metais TSRS buvo išarta 41.8 mil. hektarų plėšinių žemių; šis plotas lygus visos Lenkijos ir Vokietijos Demokratinės Respublikos teritorijai kartu paėmus.

● Aukštiosios mokyklos Tarybų Sąjungoje išleidžia trigubai daugiau inžinierių, negu JAV mokyklos.

● Darbo našumo kilimas

Tarybų Sąjungoje. Ikirevoliucinėje Rusijoje darbo našumo lygis pramonėje siekė tik 11 procentų JAV darbo našumo lygio, 20 procentų — Anglijos, 21 procento — Vokietijos, 30 procento — Prancūzijos. Nuo to laiko praslinko mažiau kaip 50 metų, ir TSRS darbo našumo lygiu pramonėje pralenkė Angliją, Prancūziją, Vakarų Vokietiją ir kitas Vakarų Europos šalis. Žymiai sumažėjo darbo našumo lygio atotrūkis, palyginus su JAV. Per laikotarpį nuo 1913 metų iki 1960 metų darbo našumas TSRS pramonėje padidėjo 11.4 karto, tuo tarpu kai JAV-ose tik 3 kartus, Prancūzijoje — 2.5 karto, o Anglijoje — 1.6 karto.

● Socialistinių šalių pramonės produkcija padidėjo 1960 metais, palyginus su 1959 metais, šitaip: Bulgarijoje — 13.4 procento, Čekoslovakijoje — 11.7, Korėjos Liaudies Demokratinėje Respublikoje — 16, Lenkijoje — 10.9, Mongolijoje — 27.3, Rumunijoje — 16.9, — Vokietijos Demokratinėje Respublikoje — 8.3. Socialistinių šalių pramonė 1960 metais pagamino 8 kartus daugiau produkcijos, negu iki antro pasaulinio karo. 1960 metais socialistinėms šalims teko 36 procentai pasaulinės pramonės gamybos.

● 1960 metais Čekoslovakijoje buvo pastatyta 74,700 butų, Vokietijos Demokratinėje Respublikoje — 64,661, Rumunijoje — 23,000 butų (tik iš valstybinių fondų), Lenkijoje — 296,700 kambarių.

● Čekoslovakijoje 1965 m. bus pilnutinai automatizuota Škodos gamykla. Ji kasmet pagaminanti 100,000 lengvųjų automobilių. Dabar kas ketvirtą minutę pagaminamas vienas lengvasis automobilis "Octavia"; šie automobiliai eksportuojami į 60 pasaulio šalių.

● Čekoslovakijoje 1961 metų birželio mėnesį buvo parduotas milijoninis televizorius. Tuo tarpu nuo 1953 metų iki 1955 m. tebuvo parduota 42,000 televizorių, o nuo 1955 metų iki 1960 m. 850,000. Vien tik 1960 metais buvo parduota 301 tūkstantis televizorių. Dabartiniu metu kiekviena ketvirta šeima turi televizorių, o 1965 metais turės kiekviena antro šeima.

● Mongolijos Liaudies Respublikoje dabar išleidžiama 30 laikraščių ir maždaug 20 žurnalų. Iki revoliucijos (1921 m.) Mongolijoje tebuvo tik viena spaustuvi. Dabar jų yra 20. Ulan-Batore pastatytas didžiulis poligrafijos kombinatas.

● Žemės reforma Kuboje. Per pastaruosius dvejus metus Kubos valstiečiams buvo išdalyti 31,425 žemės sklypai. Šalies žemės ūkyje dabar yra 622 kooperatiniai ir 263 kolektyviniai ūkiai, kuriuose dirba 218,448 žmonės. Iš bendro 7 milijonų sektarų ariamojo ploto 29.1 procento tenka kolektyviniams ūkiams, 11.8 procento — kooperatyviniams ūkiams ir 59.1 procento — smulkiems individualiems valstiečiams.

● Vergovinė afrikiečių darbininkų padėtis Pietų Afrikos Respublikoje. Afrikiečių darbo užmokestis 5-7 kartus mažesnis už baltųjų darbo užmokestį. Daugiausia apmokami afrikiečiai darbininkai tegauna perpus mažiau kaip mažiausiai apmokami baltieji darbininkai. Jie gyvena baisiose sąlygose ir turi mokėti ne mažiau kaip 30-35 procentus šeimos pajamų už butą.

Afrikiečių darbininkų gyvenimas mažai kuo skiriasi nuo katorgininkų gyvenimo. 1.2 milijono afrikiečių, dirbančių kalnakasybos, sunkiojoje ir apdirbamojoje pramonėje, transporte, ne tik neturi teisės įsteigti legalių profesinių sąjungų, bet dar jiems neleidžiama dirbti kvalifikuotų darbų. Pagal įstatymus bet koki kvalifikuotą darbą tegali dirbti tik baltieji darbininkai.

● Pietų Afrikos Respublikoje Anglijos monopolijos yra įdėjusios 1,000 milijonų svarų sterlingų, o JAV monopolijų kapitalo įdėjimai per pastaruosius metus pasiekė 400 milijonų svarų sterlingų.

● Afrikos žemynas patiekia 90 procentų pasaulinės deimantų gamybos (neskal-

Socializmas ir Demokratija

Cheddi Jagan
Britų Guianos Premjeras

(Kiek laiko atgal Cheddi Jagan lankėsi Kanadoje ir Jungtinėse Valstijose, ieškodamas ekonominės pagalbos savo kraštui. Žemiau telpa jo kalba National Press Klube Washingtone praėjusių metų pabaigoj. — Red.)

Man yra sakoma, kad aš esu kontraversinė figūra. Todėl aš manau, kad pirmiausia mano pareiga šiandien yra perstatyti jums savo poziciją kaip galint aiškiau.

Aš esu, aš manau, paprastai laikomas komunistu. Tas žodis turi eilę supratimų, atsižvelgiant į pažiūras to žmogaus, kuris kaltina. Ne kurie žmonės, pavyzdžiui, sakė, kad generolas Eisenhoweras yra komunistas. Kitiems reikiama paprastai asmenį, kuris pritaria tam tikrai ekonominei organizacijai, kurioje valstybė vaidina tam tikrą ir aktyvią rolę. Dar kiti turi galvoje, kada jie vadina jus komunistu, kad jūs esate atsidavęs agentas jų vadinamos "tarptautinės konspiracijos". Laikė jūsu pačių kovos atsikratymui kolonializmo, jūsu lyderiai buvo vadinami visokiais vardais. Pavyzdžiui, jeigu vardas būtų buvęs žinomas jo dienoje, generolas Lafa-yettas tikriausiai būtų buvęs apšauktas komunistu. Tom

Paine, kurio raštai uždegė kraują jūsu revoliucionierių ir įkvėpė mane laike mano studijavimo dienų čia, buvo apkaltintas kurstymu už paskelbimą "Žmogaus Teisių". Ekskolonialistas amerikietis vyriausias teisėjas John Reeves sudarė organizaciją Anglijoje, kurią pavadino Draugija dėl Apsaugojimo Laisvės ir Nuosavybės nuosavybės ir Levellery. Ir jūsu revoliucijos lyderiai buvo kaltinami suokalbyje su užsienio jėga — Jakobine Francija. Aš kreipiu atydą į šiuos aspektus jūsu istorijoje todėl, kad aš manau tas padės jums suprasti, kodėl aš taip dažnai buvau vadinamas visokiais vardais ir mano pažiūros iškreipiamos. Leiskite man dabar papasakoti, kur aš stoviu.

Visų pirma, aš esu užsidegęs antikolonialistas. Aš, kaip ir jūsu tėvai, tikiu, kad kolonializmas yra blogas. Aš tikiu taip tvirtai, kad kolonializmas yra visai klaidingas, kad aš su noriu priimčiau bet kokią pagalbą iš bilio, kad padėjęs savo kraštui kovoti prieš jį.

Mano šalis beveik tokio dydžio, kaip Didžioji Britanija ar Minesotos valstija. Tai varginga šalis, bet ji turi nemažai neišnaudotų šaltinių ir nemažas galimybes vystytis. Dabartiniu metu,

tant socialistinių šalių), ko baltos — 81 proc., aukso — 50 proc., chromo — 40 proc., mangano — 36 proc., vario — 27 proc., stibio — 42 proc. ir fosfatų 32 procentus. Aukso gavyba Afrikoje yra didesnė negu JAV-ose ir Kanadoje kartu paėmus. Afrikos žemyne sutelkta daugiau kaip 40 procentų pasaulio hidroenergetinių išteklių. Afrika — svarbus medvilnės, kavos, kakavos, palmių, žemės riešutų aliejaus ir kitų žemės ūkio produktų tiekėjas.

● Per pastaruosius šešerius metus žemės ūkio produktų, išvežamų iš Afrikos, kainos pakilo 11 procentų, tuo tarpu kai importuojamų iš kapitalistinių šalių prekių kainos pakilo 42 procentais.

● Anglijoje kas met dėl sutrūkinėjimo ir senatvės 68 tūkstančiai namų nustoja buvę tinkami gyventi. Prieš šešerius metus vyriausybė Anglijoje ir Velsė pripažino netinkamais gyventi 847,000 namų. Nuo to laiko 281,000 namų buvo sugriauta. Tačiau per tą laiką į netinkamų gyventi namų skaičių pateko dar 5 dešimtadaliai milijono namų. Skaičiuojama,

kad Anglijai kasmet reikia vidutiniškai 330,000 naujų namų, o tuo tarpu pastatoma tik 270,000 namų.

● Amerikos monopolijos už jėdėtus Afrikoje kapitalus gauna milžiniškus pelnus. Kiekvienas jėdėtas doleris per trumpą laiką duoda du-tris arba net daugiau dolerių pelno. Amerikos ekonomistų duomenimis, JAV kapitalo jėdėjimai Afrikoje prieš antrąjį pasaulinį karą siekė 200 milijonų dolerių, 1950 metais — jau 500 milijonų dolerių, o 1958 metais — daugiau kaip 1 bilijoną dolerių. Dabartiniu laiku JAV kapitalo jėdėjimai siekia daugiau kaip 4 bilijonus dolerių.

● Streikai kapitalistiniame pasaulyje. 1958 metais visame kapitalistiniame pasaulyje streikuose dalyvavo 22.4 milijono žmonių. Politiniuose streikuose dalyvavo apie 10 milijono žmonių, t. y. apie 43 procentai visų streiko dalyvių.

1960 metais visame kapitalistiniame pasaulyje streikavo 53.2 milijono žmonių. Politiniuose streikuose dalyvavo 41 milijonas (73 procentai visų streikavusių).

("Liaudies ūkis")

dauguma iš jos pusės milijono gyventojų, gyvena siaurame žemai gulinčiame pakrantėje, kuris sudaro tik 4 procentus mūsų sausumos. Nors šalis vyriausiai agrikultūrinė, mes dar turime importuoti daugelį agrikultūrinių gaminių. Tas nėra vienintelis paradoksas mūsų situacijoj. Taip mažai apgyventoj šalyj, tebėra didelis žemės alkis, nes reikia didelių sumų pinigų, kad atkarioti ją, o paskui apsaugoti dirbamą žemę nuo potvinių, jūros ir džiunglių, bet mes niekad neturėjome užtektinai tokiems darbams.

Beveik nėra industrijos. Mano šalis remiasi ant 4 vyriausių produktų — cukraus, bauxito, ryžių ir medžio — iš kurių dviejų produktų išnaudojimas yra svertišalių kompanijų rankose. Iš tikrųjų, šios dvi industrijos, cukraus ir bauxito, sudaro 75 procentus šalies eksporto.

Britų Guiana šiandien faktinai atstovauja tipišką kolonialinę ekonomiką. Mažai kuo daugiau kaip žaliavos bazė ir industriinių produktų rinkai, dėl ko šalies turtas plaukia į užsienį.

Atsakymu yra mokslinis socializmas

Aš esu pasišventęs uždaviniui pakeisti tokią padėtį. Aš trokštu matyti savo kraštą turtingu ir išsivysčiusiu, jo žmones laimingus, sočius, gyvenančius geruose namuose, turinčius pastovius darbus. Per daug jų dabartiniu metu neturi nei vieno iš minėtų dalykų. Šale mano užsidegimo dėl mano žmonių nepriklausomybės yra šis užsidegimas už jų ekonominę pažangą, kad jų gyvenimas būtų gausnesnis. Taigi, dėl to aš esu socialistas. Aš turiu mintyje, kad aš pritariu, kad darbo žmonės gautų savo darbo vaisius per visuomenišką nuosavybę gamybos, padalinimo ir apsi-maitymo priemonių. Aš tikiu, kad tiksliai planuojant tokiu pagrindu ir moksliniais įvertinant mūsų situaciją aš galu greitai modernizuoti mūsų ekonomiką ir suteikti žmonėms aukštesnį gyvenimo standartą, kurio jie nori ir turi teisę tikėtis.

Aš idealiniai tikiu į nacionalizaciją visų svarbiųjų priemonių gamybos, padalinimo ir apsikeitimo. Tas užtikrins teisingesnį padalinimą šalies turto, negu kuri kita sistema. Bet aš taipgi matau daiktus taip, kaip jie yra. Tuo tarpu, kai aš pasi-laikau teisę, kaip kad daro bile suverenė šalis, naciona-

lizuoti bet kurią industriją, jei mūsų manymu bus reikalinga žmonių labui, mes aiškiai nurodėm, kad mes neturime intencijos nacionalizuoti egzistuojančias cukraus ir bauxito kompanijas. Šios kompanijos šiandien dominuoja mūsų ekonomiką, bet Britų Guiana yra dar labai atsilikusi. Mes nusistatėme vairinti mūsų ekonomiką ir greitai ją industrializuoti. Tokiu būdu, mums įsteigiant naujus užvedimus, proporci-ja mūsų šalies įeigų, pagamintų ekspatrijuotų užvedimų, darysis mažesnė ir dabartinė jos komanda mūsų ekonominiam gyvenimui silpnės. Jeigu, iš kitos pusės, kada nors susidarytų reikalas nacionalizuoti bet kurią

industriją, mes atitinkamai atlygintume.

Vykdam savo industrializacijos programą, valstybė vaidins aktyvią ir tiesioginę dalį. Tame mūsų politika yra, mano supratimu, panaši į tas, kurias seka daugelis kitų šalių pasaulyje, kaip Indija, Gana, Jugoslavija ir Izraelis, kurios visos gavo dosnią paramą iš Amerikos.

Aš statau save šale kitų nacionalinių lyderių Azijoje ir Afrikoje. Aš tikiu, kaip ir tie nacionaliniai lyderiai, kad ekonominės mokslinio socializmo teorijos žada greitai atsilikusių šalių išsivystymą daug trumpesniu laiku, negu kuri kita sistema.

(Bus daugiau)

Kanados Teisių Bilias

Dažnai yra užsimenama apie kanadiečių teises, užtikrintas nelabai seniai federalio parlamento priimto Teisių Biliaus. Štai pirmoji to biliaus (įstatymo) dalis:

1. Ši dalis gali būti žinoma kaip Canadian Bill of Rights (Kanados Teisių Bilias).

2. Šiuomi yra pripažįstama ir pareiškama, kad Kanadoje visuomet egzistavo ir egzistuos sekancios žmonių ir pagrindinės teisės, vardu:

- (a) individualo teisė į gyvenimą, laisvę, asmeninį užtikrinimą ir naudojimąsi nuosavybe, ir niekas negali atimti tos teisės, išskyrus per atitinkamą teismo procedūrą;
- (b) individualo teisė į apsaugą įstatymu be diskriminacijos dėl rasinės, tautinės kilmės, spalvos, religijos ar lyties;
- (c) tikėjimo laisvė;
- (d) žodžio laisvė;
- (e) susirinkimų ir asociacijų laisvė;
- (f) spaudos laisvė.

3. Visi parlamento įstatymai, priimti prieš priėmimą ar po priėmimo šios Dalies, visi parėdymai, patvarkymai ir reguliacijos pagal jas, ir visi įstatymai galioje Kanadoje ar kurioj nors Kanados dalyje šiai Daliai jėjus į galią, kurie gali būti pakeisti, panaikinti ar pertvarkyti Kanados Parlamento, turi būti, jei iki šiol Kanados parlamento bent koku aktu nėra kitaip nustatyta, taip sutvarkyti ir pritaikyti, kad neprieštarautų, varžytų ar siaurintų ar autorizuotų varžymą ar siaurinimą teisių ir laisvių, pripažintų šios Dalies.

Toliau sakoma, kad negali būti priimti įstatymai ir parėdymai, kurie autorizuotų arbitrarinį sulaikymą, įkalinimą ar ištrėmimą bile asmens; uždėtų ar autorizuotų uždėjimą bausmės,

leistų kankinti, pažeminti ar kaip kitaip nubausti.

Negalima suimtam asmeniui neleisti sužinoti arešto priežastį, pasiimti advokatą, išeiti iš kalėjimo po užstatu ir t. t.

Negalima niekam versti žmones duoti parodymus, jeigu jam neleidžiama turėti advokatą, apsisaugoti nuo inkriminacijos ir t. t.

Negalima pasmerkėti žmogaus be atitinkamos teismo procedūros.

Antroje dalyje kalbama apie panaikinimą karo meto parėdymų.

Nežiūrint šio Teisių Biliaus, Kanadoje dažnai būna laužomos žmonių teisės. Jas laužo samdytojai, viešbučių ir apartamentų savininkai, policija ir net pati federalė valdžia.

Kas liečia federalę valdžią, tai ji laužo šį įstatymą arbitrariškai atsisakydama duoti emigrantams pilietybę dėl jų politinių įsitikinimų, kurie šio įstatymo yra užtikrinti kiekvienam.

Emigrantas, negavęs pilietybės popieriu, ne tik negauna atakymo iš ministerijos, kodėl jam sulaikyta, bet ir negali eiti į teismą. Jis negali niekam pasiskųsti, kad yra diskriminuojamas.

MONTREAL. — Sakoma, kad abiejų geležkelių, CNR ir CPR, viršininkai susitarė su inžinierių unijomis, kurios grumojo streiku. 4,500 inžinierių streikas būtų prasidėjęs už savaitės.

Čia kalbama apie lokomotyvų inžinierius.

VIENTIANE. — Jungtinės Valstijos grumojančios nutraukimu pagalbos dešiniems, jeigu jie nesitars su neutralistais dėl sudarymo valdžios.

Mr. Harriman pasakęs generolui Nosavanui, kad dešinieji bus kalti už karą, jeigu jie atsisakys tartis.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Kovo 17 dieną MLSDP Draugijos baliuje teko matyti daug žmonių. Ruošėjos puikiai visus pavaišino. Jos moka gerai maistą paruošti.

Pradedant vakariene, pirmininkas pasakė trumpą prakalbėlę, perskaitė vardus draugių, kurios prisidėjo prie paruošimo valgių ir ką paaukojo. Korespondentas norėjo gauti iš pirmininko sąrašą, bet moterys pareiškė, kad jos nenori užimti laikraštyje vietą. Girdi, kas nori susipažinti su šeiminkėmis, lai ateina ant jų paruoštų vakarienių.

Vakaras praėjo labai draugiškai ir tvarkingai. Netruk ir lietuviškų dainelių. Už jas kredita reikia atiduoti vėlesnės emigracijos tautiečiams.

K. V. Likai išvažiavo į Floridą pasigėrėti gražia gamta, kol Kanadoje dar šalta. T. Taruškienė išvyko į Jungtines Valstijas pas sesutę ir pasimaudyti šiltuose vandenyse.

Verdunietė N. Verbylienė, draugių padedama, suruošė priešvedybę partiją būsimai marčiai Irenai Masandukytei.

Viktorijos ligoninėje atsi- gulė iš Abitibi atvykusi O. Giedraitienė. Montrealietė M. Lignugarienė turėjo operaciją ant vidurių.

J. Urbonavičius sugrįžęs iš dėdės laidotuvių pats smarkiai susirgo. Gydosi namie.

Linkiu visiems greitai pasveikti.

Numirė Jungtinėse Valstijose Elizabeth mieste montrealietė J. Urbonavičiaus dėdė M. Budreikis, sulaukęs 79 metų amžiaus, atvykęs į JAV prieš pirmą pasaulinį karą. Iš Lietuvos kilęs iš Dausnagių kaimo, Saukuto vals., Kėdainių apskr.

Paliko žmona ir duktė.

Montreale mirė O. Mikauskienė (Artauskaitė), 82 metų amžiaus. Liko Montreal 3 dukterys ir 1 sūnus. Kanadon atvyko prieš pirmą pasaulinį karą.

Balandžio 21 dieną Montrealo simfonijos orkestras išvyko į Tarybų Sąjungą koncertuoti. Koncertuos Maskvoje, Kijeve, Leningrade.

Taip pat aplankys ir kitas Europos šalis.

B. K.

DOVANŲ SIUNTINIAI | TARYBŲ SAJUNGA IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą.

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naują įrengtą moderniausių STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. PO. 8-6679
VERDUN, QUE.

Tillsonburg, Ont.

Tragiškai mirus

Bronei Garnelienei

Reiškiame gilią užuojautą velionės vyrui Petriui Garneliui, dukrai Mildai, visiems giminėms ir artimiesiems; taipgi ir mes kartu liūdime netekę maionios ir geros tautietės.

J. A. Lesevičiai
J. S. Čičinskai
A. K. Keršiai
M. M. Gudai
M. P. Niaurai
J. S. Vekteriai

G. Šerpitienė
T. Reichraeth
(Serpičiūtė)
A. J. Tamasoniai
A. M. Lukošai
V. Sapkauskas
Ch. E. Zeniai

Montreal, Que.

Susiorganizavo Kanados Tautinių Grupių Taryba

Pastaruoju laiku Toronte susiorganizavo Kanados Tautinių Grupių Taryba — Canadian Council of National Groups. Ją sudaro įvairių tautų organizacijos tikslu arčiau susirūti kultūriniai, kooperuoti įvairiais at-eivius liečiančiais klausimais ir kalbėti vienu balsu taikos ir kitais klausimais.

Štai minimos tarybos tikslas:

1. Didesnė kooperacija ir dalyvavimas visų tautinių grupių organizacijų kritiško-se kovose už taiką ir visuotinę nusiginklavimą.
2. Aktyviau būti ir in-formuoti apie pavojų taikai ir demokratinėms žmonių teisėms iš ultra dešiniųjų, ypatingą atydą šiai proble-mai tarp tautinių mažumų.

3. Arčiau susirūti draugiš-kais ryšiais su kitų šalių žmonėmis, ypatingai tų, ku-riose yra likę giminės.
4. Bendrai kovoti prieš diskriminacijas, kurios var-žo politines, ekonomines ir civilines teises.

5. Aktyviau prisidėti prie Kanados demokratinės kul-tūros su savo kultūra, pa-veldėta iš senų kraštų.
6. Kooperuoti visais kitais klausimais, kurie liečia pa-žangias organizacijas ir tau-tines mažumas.

Taryba yra daugiau kon-sultatyvinis organas. Ji rink-sis mažiausia keturis sykius per metus, o jei bus reikalas ir dažniau. Ją sudaro tauti-nių grupių organizacijų at-stovai. Nuolatiniam darbui išrenkama valdyba. Dabar valdybą sudaro šie asmenys:

Eino Laakso, pirmininkas; J. Gershman, pirmas vice-pirmininkas; J. Boychuck, antras vicepirmininkas; M. Lukas, sekretorius; A. Noz-nich, užrašų sekretorius; G. Okulewicz, išdininkas; W. Grbich ir M. J. Sako, nariai.

Taryba pradėjo kampani-ją po visą šalį už panaiki-nimą diskriminacijos imant pilietybę. Kaip žinia, daugelis ateivių negali gauti pilietybės. Pilietybės ministerija nepaaiškina, kodėl neduoda. Jaučiama, kad tuomi norima

Kviečiame lietuvius skait-lingai dalyvauti.

Kultūros Komitetas

Specialistai Drabužių Dažytojai

Jos. Petrera & Geo. Marks

199 A CHEMIN CHAMBLY RD.
LONGUEUIL, QUE.

Montreale ir apylinkėse paimame ir pristatome į namus. Darbą garantuojame savo 30 metų patyrimu.

Telefonas OR. 4-7578

keršyti tiems ateiviams, ku-rie eina su pažanga, priklaus-so pažangioms organizaci-joms Taip darydama, pilietybės ministerija laužo net savo valdžios priimtą Teisių Bilių, kuris tikrina, kad kanadiečiai visi turi tikėjimo, žodžio, susirinkimų ir asocia-cijų teises, spaudos laisvę.

Buvę hitlerininkai, žydų ir kitų žudikai ir kitoki nusi-kaltėliai gavo pilietybę, bet yra nemažai atsitikimų, kad atsisakoma duoti pilietybę tik dėl to, kad skaito darbi-nišką spaudą, priklauso kokiai nors laisvų minčių or-ganizacijai.

Taryba užsitarnauja pa-ramos visų ateivių, nes ji imasi pareigą kovoti už ate-ivių teises, prieš visokias dis-kriminacijas.

Pilietybės Komitetui Reikia Jūsų Paramos

Kanadoje randasi tūkstan-čiai gery, teisingų demokra-tiškų, sunkiai dirbančių kanadiečių, kuriems atimtos pi-lietinės teisės jau daugelį metų. Yra septyni Kanados ginkluotųjų jėgų veteranai, ku-rie rizikavo savo gyvybe už šią šalį, bet jiems neduoda-ma Kanados pilietybės.

Vienintelė šios neteisybės priežastis yra ta, kad šie žmonės yra pažangių minčių.

Iš kitos pusės, Pilietybės ir Imigracijos Departamen-tas (ministerija) labai greitai duoda pilietines teises gerai žinomiems fašistams ir karo kriminalistams.

Pilietinių Teisių Komite-tas pasiėmė pareigą daryti spaudimą į Kanados vyriausybę ir supažindinti Kana-dos visuomenę su šia nesvei-ka reikalų padėtimi šiuo rei-kalu.

Komitetas prašo visus kanadiečius, kuriems apeina ši neteisybė, paremti mūsų už-simojimą finansiniai ir mo-raliai.

Siųskite savo aukas Ca-nadian Council of National Groups ar Committee on Citizens Rights ar jūsų pačių organizacijos Nacionaliam Komitetui.

Kiekviena auka bus tinkamai įvertinta ir specialus garbės ženklas bus išduotas Pilietinių Teisių Komiteto.

Pilietinių Teisių Komite-tas, pagalbini Kanados Tautinių Grupių Komiteto ranka šiame vajuje, šaukiasi į jus pagalbos.

Canadian Council of National Groups
Canadian Slav Committee
280 Queen St. West
Toronto 2B, Ontario

BURNLEY, Anglija. — Dulkių debesies eksplozija užmušė 16 mainierių ir su-žeidė 30. Tuo metu kasyklo-je buvo 200 angliakasių.

Apie Žuvavimą

Gal dar kiek anksti rašyti apie žuvavimą, bet geriau anksčiau, negu per vėlai. Kaip žinia, žuvavimo sezonas ne visur vienu laiku prasideda. Tam tikros žuvys gali būti gaudomos visą laiką. Reikia susirasti kiekvienos srities reguliacijas, kad nesulaužius jų.

Žuvavimas kasmet plinta kaip labai sveikas sportas. Vienas britų žuvavimo ekspertas yra pasakęs, kad žuvavimas yra sportas, menas ir truputis mokslo. Tikram žuvininkui žuvavimas tikrai tokiu ir yra.

Sugauti mažutes žuvytes lengva ir nereikia didelio žinojimo. Bet čia kalbame ne apie tai. Žuvininkas visuomet nori pagauti dideles žuvis. O jos dažnai būna gudresnės už žuvininką. Jas sugauti nelengva. Reikia šį tą žinoti. Čia ir pakalbėsime apie keletą dalykų.

Maistas. Kaip žmogus, ar kuris kitas gyvūnas, žuvis turi maitintis, kad palaikytų gyvybę. Ji taip pat jaučia alkį, kaip ir visi kiti gyvūnai. Tad pirmiausia ir reikia atkreipti dėmesį į žuvies maistą. Yra prigijęs posakis: Eda, kaip žuvis žuvį. Didelė žuvis maitinasi mažesnėmis žuvimis, o mažesnės dar mažesnėmis. Tiesa, yra tokių, kurios turi mažas burnas ir negali praryti žuvytės, bet žuvininkui tokios žuvis neįdomios. Beabejo, jos maitinasi vėžiūkais, visokiomis kirmelėmis, vabzdžiais ir net žolėmis. Bet galima pasakyti, kad visos žuvininkų gaudomos žuvis labai mėgsta žuvytes, minas.

Temperatūra. Temperatūra veikia tiek pat žuvis, kaip ir žmones. Vasarą, kada labai šilta, žmogus ieško pavėsio. Savo veikimą jis taiko prie temperatūros. Karštoji dienoj žmogus nėra toks energingas, kaip vidutinėje temperatūroje. Žuvis taip pat taikstosi prie temperatūros.

Kaip žmonės mėgsta ne vienodą temperatūrą, eskimai mėgsta šaltą, kiti mėgsta vidutinišką, o tretieji labai šiltą, tropišką. Taip yra ir su žuvimis. Ežerų trautai mėgsta temperatūrą nuo 40 iki 50 laipsnių F. Tokiu būdu, pavasarį, kada vanduo šaltesnis, jas galima sugauti ir negiliai, bet vasarą jos lenda į dideles gilumas. Dažnai jos būna veik 100 pėdų gylyje.

Besai, mažaburniai, mėgsta temperatūrą nuo 60 iki 70 laipsnių, o didžiaburniai nuo 65 iki 75 laipsnių. Walleyes (pikerel) nuo 60 iki 75. Lydekos ir muskiai mėgsta nuo 60 iki 70 laipsnių. Speklėd traut nuo 50 iki 60 laipsnių. Vasarą, kada šilta, pavir-

šiaus vanduo persiltas dėl didžiūmos žuvų. Už tai reikia žuvauti giliai.

Slėptuvė. Žuvis yra bailus gyvūnas. Už tai jis ieško slėptuvių. Žuvis nebus tokioje vietoje, kur ją lengva matyti. Dažniausia bus tarp žolių, tarp akmenų, medžių šešelyje. Slėptuvė dar suteikia joms priedangą nuo saulės. Šešelyje visuomet vėsesnis vanduo.

Vakare, kada nusileidžia saulė ir oras atvėsta, ir didelės žuvis eina į krantus ieškoti maisto. Tada galima jas rasti ir visai negiliai. Taip pat ir anksti iš ryto. Bet prie kranto jos būna žymiai bailesnės. Reikia labai atsargiai elgtis, kad nebaidyti. Išsigandusi žuvis neims masalo.

Vėlai vakare ir anksti rytą dažnai gerus rezultatus duoda tokie masalai, kurie neskesta. Reikia tiksliai patirti, kokių vabzdžių pakraščiuose plūduriuoja, kad "patikus" žuvis. Jei vėjuota ir vanduo neramus, paviršutiniai masalai nepraktiški. Ir žuvis tuo metu nebando ieškoti maisto pakraštyje.

Dirbtiniai masalai imituoja žuvytes, vabzdžius ar kitą ir tokiu būdu žuvininkas apgauna žuvį. Žuvininkai yra patyrę, kad kartais žuvis griebia dirbtinį masalą tiesiog iš piktumo, suerzinta.

Žuvininkui taip pat labai svarbu žinoti, kokių žuvų ežere yra, apie kokias vietas jos gaudosi. Mat ne visur ir tame pačiame ežere žuvis laikosi. Vienoje vietoje vienos, kitos kitos. Nieko nežinant apie ežerą žuvininkas neturės gero pasisekimo.

Reikia šį tą žinoti apie tos provincijos ar apylinkės žuvavimo reguliacijas. Štai keletas faktų apie Ontarijos reguliacijas:

Iš kitur atvykęs žuvininkas gali išsivežti iš provincijos tik tiek, kiek jis gali sugauti per dieną arba kiek yra leidžiama tos ar kitos rūšies žuvų sugauti vienam žuvininkui per dieną. Taipgi turi būti nenulupta ar kaip kitaip sukoneveikta, kad būtų galima pažinti, kokia žuvis yra. Nei jokiam žuvininkui nevalia Ontarijoje neštis žuvį, jeigu ji neatpažįstamai sudorota.

Žuvininkas gali turėti minų dėl savęs ne daugiau 50. Tinkliukai dėl minų gaudymo negali būti didesni, kaip 3 pėdų diametro. Bučiai negali būti ilgesni kaip 20 colių ir ne platesni kaip 12 colių.

Gyvų karpių, šunžuvių, garpikės, baltųjų ešerių ir smelstų negalima naudoti kaip masalą. Negali paleisti ežerą gyvų minų, jeigu jos

sugautos kitame ežere ar upelyje.

Iš niekur negalima įsivežti į Ontariją gyvų žuvų be Žemės ir Miškų ministro leidimo.

Niekas negali būti gidu (vadovu) jeigu jis neturi leidimo.

Negalima numesti valgomos žuvies, jeigu ji nebegali būti atgaivinta vandenyje.

Negalima turėti daugiau kaip 4 kabliukus ant vieno šniūro. Taipgi negalima žuvauti su nuogu kabliuku, išskyrus dirbtinius masalus.

Žuvavimo mėgėjas

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

K. Roman, Fenwick, Ont., ir Fr. Urban, Hixon, B. C., užrašė po naują prenumeratą į Lietuvą.

B. Kvietinskas, Montreal, prisuntė atnaujintą prenumeratą ir nuo M. Čičinsko \$1.00 aukų.

J. Stanley, Rochester, N. Y., prisuntė atnaujintą prenumeratą ir \$1.50 surinktų aukų. Aukojo: G. Mockevičius \$1.00 ir J. Sh. 50 c.

P. Kisielienė, Montreal, prisuntė atnaujintą prenumeratą.

P. Gavėnas, Courtland, Ont., lankėsi LB raštinėje ir pridavė atnaujintą prenumeratą.

J. Užunaris, Windsor, Ont., prisuntė atnaujintą prenumeratą ir nuo P. Dargučio \$1.00 aukų.

M. Gudas ir J. Lesevičius, Montreal, prisuntė paskelbti užuojautą.

Svečias, lankėsi LB raštinėje ir paaukojo \$5.00.

V. Bunkus, Jamaica, N. Y., prisuntė atnaujintą prenumeratą ir nuo J. Kuršėniškio \$1.50 aukų.

F. Repšienė, Rodeny, Ont., prisuntė paskelbti viešą padėką ir nuo V. Kauzonų \$3.00 aukų.

M. Galinaitis, Toronto, paaukojo \$1.00.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

A. Jakštys, Detroit, Mich., \$2.50;

J. Adomonis, St. Laurent, Que., \$2.00;

J. Valašimas, Verdun, \$1.00;

M. Kleizienė, St. Calixte, Que., \$1.00;

J. Grigaliūnas, Montreal, \$1.00;

M. Kraujalis, Patterson, N. Y., \$1.00;

H. Thomas, Higham, 50 c.

Visiems už pasidarbavimą ir paramą širdingai ačiū.

Administracija

STOKHOLM. — Švedijos bankas numato ekonominį atoslūgį Vakarų Europoje.

Jeį Vienoj Vietoj Gerai, Tai Kitoj Ne

Ontarijos seimelyje buvo iškelta viršūn, kad moderniško gyvenimo priemonės daug kame gali padaryti labai didelės žalos, jeigu nebus ieškoma priemonių apsisaugojimui.

Didmiesčiuose, kur daug industrijos, daug automobilių, labai užsiteršia oras ir vandenys. Automobilių, sunkvežimių ir autobusų dūmai labai užteršia orą. Fabrikai dabar kiek mažiau, nes mažai kur benaudojami angliai. Taip pat labai užteršiamas vanduo upeliuose ir ežeruose visokiais muilais ir kitais dalykais, patekusiais į upelius ir ežerus su išplovomis. Upeliuose nebegali gyventi žuvis.

Daržuose ir ant farmų labai daug naudojama nuodų vabzdžiams ir kirminams naikinti. Šie nuodai ne tik paukščių maistą sunaikina, bet ir pačius paukščius nuodija. Nuo nuodų pastipė vabzdžiai ir kirminai nužudo daugelį gražių paukščių. Štai kodėl apie miestus mažai gražių paukščių.

Tokie miestai, kaip Toronto, yra įsitaisę priemonės daržams valyti. Tokiu būdu mažiau nuodingų medžiagų patenka į ežerą. Bet mažesni miesteliai, stovintieji prie

upių ir upelių, paleidžia į vandenį nemažai visokio brudo.

LOTYŲ AMERIKOJE KOMUNISTAI TVIRTEJA

CHICAGO. — Šiomis dienomis Čikagoje lankosi buvęs Brazilijos prezidentas Juscelino Kubitschek. Susitikime su žurnalistais jis pasakojo, kad Lotynų Amerikoje komunistai tvirtėja, ir jeigu JAV neužkirs jiems kelio, tai vieną po kitos pasiims į savo rankas visas tame kontinente šalis.

Jungtinės Valstijos turi daryti viską, kad pakėlus žmonių gyvenimo lygį Lotynų Amerikos šalyse. Kitaip, kapitalistinei santvarkai tenai bus galas.

JAV REIKALAUJA IS KOMPARTIJOS TAKSŲ

NEW YORK. — Jungtinių Valstijų valdžia skundžia šios šalies Komunistų partiją, kaltinant, būk ji nesumokėjus \$518,000 įplaukų taksų. Kaltinimai įteikti B. Davisui, JAV Komunistų partijos nacionaliam sekretoriui, ir Gus Hall, partijos generaliam sekretoriui.

Prieš keleris metus partija buvo gavusi tokį pat kaltinimą. Tada ji pareiškė, kad ir kitos politinės partijos nepatenka į ežerą. Bet mažesni miesteliai, stovintieji prie

Del Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTO: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

L. BAKUTIS

Per Liepsnojančią Žemę

(Tąsa)

— Štai mūsų darbo ketvo-
dis. — tarė jis.

— Šį dokumentą būtina
reikia apsvarstyti biuro po-
sėdyje ir su juo supažindin-
ti pirminių komjaunimo or-
ganizacijų sekretorius. — at-
sakiau.

Netoli Užpalių miestelio
gyveno valstiečiai Kanapec-
kai. Šeimos galva Jonas Ka-
napeckas 1914 metais kovojo
carinės armijos gretose ir už
narsumą kovose su kaizerine
armija buvo apdovanotas.
Jau tuomet jis labai ne-
kentė priešų. Kai per pasau-
lį nuaidėjo "Auroros" sal-
vės, Jonas po daugelio metų
vėl atsidūrė savo tėviškėje.
Čia, suviliotas gražių pažadų,
pateko į buržuazinę kariuomenę.
Grįžęs iš armijos, Kanapeckas
svajojo apie laimingą ramų gyvenimą.
Bet tas gyvenimas apvylė jį, kaip
ir daugelį Lietuvos darbo
žmonių. Negavo jis nei žadė-
tos žemės, nei laisvės, todėl
džiaugsmingai sutiko Tarybų
valdžios atkūrimą Lietu-
voje.

Tomis nepamirštamomis
dienomis jis pirmasis iš visos
apylinkės nuvyko į Užpalius
ir įteikė partijos sekretoriui
Feliksui Skirskui pareiški-
mą, prašydamas priimti jį į
Komunistų partiją.

Sužinojo apie tai kaimynas
buožė Andriūnas. Susitikęs
Kanapecką, jis ironiškai nu-
sišypsojo ir išrėžė:

— Vadinas, nori komunis-
tu tapti, Jonai? Juokus tik
kreti, ir daugiau nieko. Kur-
gi tu, žmogau, matei, kad
buvusį savanorį į bolševikų
partiją priimtų! Maža to, juk
tavo dukterė — vienuolė.

Kanapeckui lyg peiliu kas
į širdį dūrė.

"Na ir kvailys aš. Teisin-
gai Andriūnas sako, — pa-
galvojo jis. — Nors aš nieko
iš Smetonos negavau, bet
bolševikai mane tik išjuoks,
ir gana. Nueisiu ir atsiimsiu
pareiškimą", — nusprendė
jis.

Anksti tą sekmadienį pa-
kilo Kanapeckas, anksčiau,
negu kitais šventadieniais.
Apsivilkęs šventiniais mėlo
drabužiais, apžiūrėjęs lau-
kuose pririštus gyvulus, nie-
kam nieko nesakęs, išvyko į
Užpalius.

— Draugas Skirskau, —
kreipėsi jis į stovintį prie
valsčiaus vykdomojo komite-
to partinės organizacijos
sekretorių, — gražinkite ma-
no pareiškimą.

— Tur būt, kas nors į au-
sį priešibūdėjo, kad taip grei-
tai ėmei kitaip galvoti, —
nusistebėjo Skirskus.

Tačiau Jonas nieko neat-
sakė, tik jam dar labiau nu-
smelkė širdį. Pyko jis ant sa-
vęs, kad praeityje klaidą pa-
darė, pyko ant buožės And-
riūno, pyko ant žmonos, kam
paklausė jos ir atidavė į vie-
nuolyną dukrą. O visų la-
biausiai pyko Kanapeckas
ant tų, kurių plepalais jis ka-
dais patikėjo ir išėjo sava-
noriu į buržuazinę armiją.

— Štai jūsų pareiškimas.
Mūsų partijoj nėra vietos
perėjūnams. Ji į savo eiles
priima tik gerai apsispren-
dusius ir atsidavusius žmo-
nes. — pasakė Skirskus, ati-
duodamas pareiškimą.

Net neužsukęs į miestelį,
tiesiog per daržus Kanapec-
kas grįžo namo piktas, susi-
erzinęs.

— Kas gi tau nutiko? Ne-
galėjai nė sumos išklausyti?
Gal kas parvijo? — neati-
traukdama nuo vyro akių,
paklausė Kanapeckienė.

— Tai vis per jus. — su-
urzgė vyras. — Išvarysiu
jums tuos šventuosius iš
galvos.

— Galgi nelabasis apsėdo
tave, tėvai. — stebėdamasi
vyro pasikeitimu, persižeg-
nojo moteriškė.

— Išnyk iš akių! Dar man
čia musės apie nosį ims vai-
kyti! — suriko Kanapeckas
ir, trenkęs durimis, išėjo į
laukus.

Jonas Surgailis gerai pa-
žino šio valstiečio šeimą. Zi-
nojo juos ir visa apylinkė,
kaip gerus, dorus, sąžiningus
žmones.

Jauniausioji jų dukterė Ju-
lija buvo gyvas tėvo pa-
veikslas. Išveždamas ją į
Utenos gimnaziją, tėvas kal-
bėjo:

— Dukryte, mudu su mo-
tina kvaili užaugome, tokie
jau ir mirsime, bet tu turi
mokyti. Tik neik Onos ke-
liais. Ta, mat, dangaus įsi-
norėjo. Varguoliui patekti į
dangų — tai kaip drambliui
pralįsti pro adatos skylutę.

Julijai besimokant gimna-
zijoje, atėjo ir okupacijos
metai. Matė mergaitė sužvė-
rėjusių baltarašių siautė-
jimą Utenoje. Savo akimis
regėjo, kaip 1941 metų bir-
želio ir liepos mėnesiais dul-
kėtu Rašės vieškelio buvo
varomi būriai pusnuogių mo-
terų, senelių ir vaikų. O pas-
kui Rašės miške aidėdavo
klaikūs riksmi ir automatų
tratėjimas.

Ginklais apsikarsčiusių lie-
tuviešų nacionalistų tarpe
jį pažino netolimus savo kai-
mynus: dvarininką Skrabę
iš Pusbėdžio kaimo, buožę
Černių iš Kureišiškių ir ki-
tus.

Gimnazijos kapeliono aiš-

kinamoms tikėjimo tiesoms
Julija nepritarė. Kai kuni-
gas pasakodavo apie tiki-
nių gailingumą, mergi-
na neretai prisimindavo šau-
domų vaikų klyksmą.

Netrukus Julija galutinai
įsitikino dvasiškų veidmai-
niškumu. Per vieną išpažin-
tį "dvasiškasis tėvelis" pa-
klausė:

— Sakyk, mergyte, gal
kartais pas tavo tėvus ar pa-
žįstamus užėina komunistai?

Nuo tos dienos niekas dau-
giau Julijos nebematė prie
klauskos langelio.

Tyliai tą vakarą suposi
Alaušo ežeras, kurio dug-
ne švietė nugrimzdusio mė-
nulio pilnatis. Ant kalnelio
tarytum kregždės lizdas sto-
vėjo Kanapecko sodyba.

— Kas čia? — pasigirdo
tylus merginos balsas, kai
Surgailis pabeldė į seklyčios
langą.

— Surgailiokas, — atsakė
Jonas.

Pro seklyčios langą pasi-
rodė merginos veidukas, ku-
rio bruozų tamsoje negalima
buvo žiūrėti.

— Julyte, čia mano drau-
gas Jonukas. — pristatė ma-
ne Surgailis.

— Na ir begalybė tų Jo-
nų. — juokėsi sveikindama-
si Julija. — Kokie vėjai jus
čia atpūtė?

— Pas tave atėjome. Ar
priglausi naktibaldas?

Nepraėjo nė pusvalandis,
o mes jau vartomės kvepian-
čiame šiene ant Julijos at-
neštos patalynės. Netrukus
ir užmigome.

Saulė jau buvo gerokai pa-
kilusi, kai į klojimą su pus-
ryčiais ir knygomis, malon-
iai šypsodamasi, atėjo Juli-
ja. Vakarp mus aplankė ir
Kanapeckas. Abejingai pa-
žvelgęs į mane, jis kreipėsi
į Surgailį:

— Tai, sakai, draugą įsigi-
jai?

— Nelaimėje draugas —
didžiausias turtas. Šis vyras
kas pauostė parako Rytų
fronte ir nutarė spiauti į vi-
sa tai, — ratzė Surgailis.

— Teisingai pasielgė žmo-
gus. Nėra ko už tų šunsnu-
kių reikalus savo galvos į ug-
nį kišti.

— Bet sėdėti rankas susi-
dėjus irgi netinka. — šelmiš-
kai pažvelgusi į mane, pasa-
kė Julija.

— Čia tai jau mūsų, vyrų,
reikalas, dukryte, — atkirto
tėvas.

— Klystate, dėde. — įsi-
kišo Surgailis. — moterys
daug ką gali šiais laikais.

— Tai kad jų liežuis ne-
silaiko už dantų, — mėgino
įrodinti Kanapeckas.

— Šito negalima taikyti
visoms, — užtarė Julija.

Nuo to laiko Kanapeckų
namuose mes pasidarėme
dažni svečiai. Ypač buvo
mums naudinga Julija, kai
ji, pasibaigus vasaros ato-
stogoms, vėl ėmė lankyti
gimnaziją. Per Juliją mes

sužinodavome visa, kas de-
dasi Utenas gimnazijoje ir
pačiame mieste. Gyveno ji
pas vieną moteriškę, kurios
sūnius tarnavo policijoje. Čia
vakarais susirinkę prie kor-
tų ar degtinės stalo polici-
ninkai išsiplepėdavo apie sa-
vo "žygius", būsimas gaudy-
nes, miškų "valymą". Apie
viską smulkiai Julija praneš-
davo mums.

Vieną vakarą mergina iš-
girdo, kad policija ir hitle-
rininkai ruošiasi krėsti Vy-
žuonų mišką.

— Tetulyte, gavau žinią,
kad staiga susirgo tėvas.
Vaziuoju namo porai dienų,
— pasakė ji šeimininkei ir
skubiai išsiruošė kelionėn.

Julija pačiu laiku įspėjo
būrį apie pavojų. Vos tik
partizanai pasitraukė, mišką
apsupo fašistai. Apie du
tūkstančius kareivių skersai
ir išilgai išmaišė šita, tačiau,
nieko nepešę, išsidangino at-
gal.

Prlešai nė nenujautė, ko-
kią paslaugą partizanams
padarė kukli gimnazistė. Pa-
sitenkinimui švytėjo Julijos
akys, kai kitą vakarą susi-
rinkę policininkai keikė par-
tizanų ir visus, kurie jiems
padeda.

—o—

Jau nuo pat pirmųjų oku-
pacijos dienų fašistai viso-
kiais būdais mėgino patrauk-
ti į savo pusę jaunimą, ypač
moksleivius.

Pirmiausia jie nutarė Ute-
nos gimnazijos direktoriumi
padaryti patikimą ir okupan-
tams atsidavusį žmogų. To-
kiam postui visai tinkamas
buvo buožė nuo Užpalių, tau-
tininkas Gipiškis. Šis oku-
pantų liokajus nėrėsi iš kai-
lio, stengdamasis užgniau-
ti bet kokį gimnazistų pasi-
priešinimą. Fašistai rado ir
daugiau pagalbininkų: buvu-
sio baltagvardiečio sūnų Igo-
rį Vasiljevą iš Ribnikų, dvie-
jų mūrinių namų savininką
Vladą Subačių ir kitus.

Tačiau, nepaisant visų jų
pastangų, moksleiviai kas-
kart vis labiau jų šalinosi.

Per Melaniją Mališovaitę
ir Juliją Kanapeckaitę mums
pagaliau pavyko užmegzti
ryšius su Utenos gimnazijos
moksleiviais. Gimnazijoje
buvo atkurta pirminė kom-
jaunimo organizacija, kurią
sudarė Jonas Markevičius,
Ksenija Mališovaitė ir kiti
komjaunuliai. Jai vadovavo
Melanija.

Apie Kseniją mes žinojo-
me seniai iš jos sesers. Bū-
dama gabi, pavyzdinga še-
tos klasės gimnazistė, ji tu-
rėjo nemažą autoritetą savo
bendraamžių tarpe. Neapy-
kanta priešui atvedė ją į

komjaunimą, apie kurį sva-
jojo jau 1940 metais, būda-
ma pioniere. Užgriuvęs kar-
ras Ksenijos svajones su-
daužė. Jaunutė, vos keturio-
likos metų mergaitė pajuto
karo baisumus. Ji kartu su
seserimi Melanija traukėsi į

Tarybų Sąjungos gilumą,
tačiau jas aplenkė vokiečių
tankai. Teko grįžti atgal.

Nuo pat pirmųjų dienų
gestapas ir policija pradėjo
domėtis jų šeima. Melanija
paliko namus ir slapstėsi pas
gimines ir pažįstamus. Moti-
nų fašistai, išvežę į Vokieti-
ją, nužudė. Pakrypusioje
grytelėje liko invalidas tėvas
su penkiamečiu Ivanuška ir
dukrele Ksenija, kurios pe-
čius ir užgulė visa šeimos
našta.

Būdama labai atkakli,
Ksenija net ir sunkiausiomis
sąlygomis gimnazijos neme-
tė. Karštomis vasaros dienoi-
mis ji eidavo į durpyną, no-
rėdama uždirbti šeimai kašną
duonos. Žiemą vėl mokyda-
vosi.

Vieną vakarą pas ją atėjo
Julija Kanapeckaitė.

— Ksenija, šiandien vie-
nas policininkas išplepėjo,
jog šianakt vokiečiai masiš-
kai gaudysią jaunimą dar-
bams Vokietijoje.

Šį fašistų planą būtina
reikėjo sužlugdyti, reikėjo į-
spėti jaunulius, koks liki-
mas jų laukia, jei šianakt
hitlerininkai juos ras na-
muose.

Merginos susisiekė su ar-
timiausiais draugais, ir vis
bendrom įėgom ėmėsi dar-
bo. Didžioji Utenos jaunimo
dalis buvo įspėta apie gre-
siantį pavojų.

Ant savo namo durų Kse-
nija užklįjavo lietuvių ir vo-
kiečių kalbomis parašytą
skelbimą, kad šiuose namuo-
se sergama dėmėtąja šiltine
ir pašalinamas jeiti griežtai
draudžiamai.

Auštant miestelyje kilo
didžiausias triukšmas. Poli-
cija krėtė butus, ieškojo jau-
nimo, tačiau nesėkmingai.
Pagaliau triukšmas persime-
tė į Tauragnų gatvę, kur gy-
veno Mališovai. Į duris kaž-
kas smarkiai pasibeldė.

— Kas ten? — išėjęs į ko-
ridorių, paklausė Mališovas.
— Atidaryk greičiau du-
ris, seni, neklusinėjės! Čia
policija! — sušuko grubus
balsas.

— Pasiskaityk, kas ant
durų parašyta, — nenusilei-
do tėvas.

Taip Ksenija ir jos drau-
gės, pasislėpusios Mališovų
namuose, išvengė pavojaus.

— Čia partizanų darbas,
— plūdosi kitą dieną polici-
ninkai, susirinkę pas Julijos
šeimininkę. — Tiesiog ne-
patogu buvo prieš poną bur-
mistrą: jaunimas vakar lyg
skradžiai žemę prasmego.

—o—

Buvo vėlyva rudens nak-
tis. Penkiolikmetis Stakių
Vytukas ramiai miegojo.
Staiga kažkas pasibeldė į jų
namų duris. Pastebėjo Vytu-
kas, kad visada rūstus ir ap-
siniukęs tėvo veidas staiga
prašvito:

— Kutka! Iš kurgi pats
dabar atsiradai?

— Ne Kutka, o Zigmąs, —

į klausimą atsakė arčiausia prie durų stovėjęs Dudlauskas.

— Vis tiek, kaip pavadinasi — nepagadinsi, — nusijuokė Zigmąs.

Nuo tada Stakių kaimo Stakių sodyba tapo viena iš patikimiausių "Audros" būrio partizanų apsilankymo vietų. Kas gi galėjo pagalvoti, kad buvusio buržuazinės kariuomenės savanorio namuose gaus prieglobstį tarybiniai partizanai!

Pranas Stakys, pamatęs buržuazijos žadėtąjį "rojų", nusprendė niekad daugiau nebeklausti jokių ponų pažadų. Jis galutinai įsitikino, kad jam pakeliui tik su Tarybų valdžia.

Kartu su kitais partizanais pas Stakį tekdavo atsilankyti ir man. Iš pirmo karto mano dėmesį patraukė Stakio sūnus Vytukas. Nars jis buvo dar visai vaikas, bet protaudavo kaip suaugęs. Ypač domėjosi berniukas pasakojimais, kaip gyvena, dirba ir kovoja, pasitraukę iš savo gimtinės, mūsų rašytojai. Vytukas labai stropiai skaitydavo partizanų atvežtas iš Maskvos knygeles.

— Galite patikėti Vytuku, kaip ir manimi, — sakydavo Stakys. — Veikiau žemė, o ne jis prakalbės.

"Puikus bus komjaunolis", galvodavau aš.

Mūsų veikla nuolatos plėtėsi, buvo kuriamos naujos pirminės komjaunimo organizacijos, vis daugiau žmonių įsijungdavo į partizaninę kovą. Komjaunimo laukė nauji uždaviniai.

Rašomoji mašinėlė, kurią turėjo apskrities komjaunimo komitetas, nebegalėjo patenkinti mūsų poreikių. Reikėjo įsigyti lauko spaustuvę. Bet kur ją gauti? Ši mintis vis kamavo mane.

— Jonuk, sušauk komjaunolius, — pasakė kartą komisarąs Zabulionis.

Po kelių minučių daugiau kaip dvidešimt komjaunolų susėdo ant minkštų samanų ir laukė, ką pasakys komisarąs. Šalia jo stovėjo prieš kokią valandą atvykęs nepažįstamas jaunuolis.

— Mūsų gretos nuolatos didėja, draugai, — pradėjo Zabulionis, — iš mažytės kovotojų saujelės "Audros" partizanų būrys išaugo į didelį kovinį būrį. Šiandien į mūsų šeimą atėjo dar vienas komjaunolis — radistas Vladas Sokavičius.

Visų akys nukrypo į naująjį draugą. Jaunas, augalotas vaikinąs, spausdamas višiams iš eilės rankas, kalbėjo:

— Kiek daug ir kokio šaunaus jaunimo čia prisirinkę. Neišteks visiems ir po vieną fricą nugalaboti.

— Pasiskolinsime iš kitos apskrities, — įsikišo Stasys Dolotovas.

Tą vakarą ilgai netilo juokas, kiekvienas stengėsi pasakyti ką nors sąmojingo.

Ypač pasižymėjo sąmoju mūsų naujasis draugas Vladas. Už gyvą būdą, nepaprastą draugiškumą, drąsą ir kitas puikias savybes jau iš pirmųjų dienų jį pamilo būrio komjaunuoliai ir netrukus išrinko būrio pirminės komjaunimo organizacijos sekretoriumi.

Į mišką įsibrovė naktis. Nepratęs vaikščioti po jį, tuojau pat išsivertum akį. Tačiau partizanai miške — kaip namie.

— Jonuk, laikas eiti į "aerodromą", — tarė Zigmąs. — Žada siuntinį iš Didžiosios žemės atsisti. Gal ir lauko spaustuvę tau atgabens.

"Aerodromu" buvo vadinama mūsų parinkta aikštė Smolinos miške. Iš visų pusių ją supo į dangų atsiėmusios pušys, čia buvo patogiu net ir lėktuvui nutūpti.

Susirinkome vos ne visas būrys. Darbo pakako visiems: vieni rinko žabus ir ruošė laužus, kiti kasė duobes dovanoms slėpti, treči išėjo į aplinkinius kaimus pranešti ryšininkams, kad, pasirodžius apylinkėse policijai ar vokiečiams, jie mus skubiai išpėtų pagal sutartą signalą.

Lygiai dvilyktą virš mūsų galvų sužėbė lėktuvai, sužibo iš keturių aikštelės kampų uždegti laužai. Penktas nušvito viduryje aikštės. Trys lėktuvai, padarę ratą, išmėtė su parašiuotais mums dovanas. Kai sunkūs kroviniai pasiekė žemę, vienas lėktuvas vėl apuko ratą, ir dar du parašiuotai, atsiplėšę nuo lėktuvo, ėmė leistis į aikštelę. Laužų šviesoje pamatėme besileidžiančius žmones.

— Štai ir draugai, kurių mes taip laukėme, — apsidžiaugė Zabulionis.

Partizanai, pribėgę prie atvykėlių, padėjo jiems nusimesti parašiuotus. Prasibrovė priekį ir aš. Partizanų apsuptos, stovėjo išsitempusios dvi merginos. Jos prisistatė Zigmui. Viena buvo žvalgė, kita — radistė.

Zigmąs naujasis drauges pirmiausia supažindino su būrio vadovybe, o su eiliniams paliko susipažinti pačioms.

Didžioji žemė mums atsiuntė daug reikalingų daiktų. Labai nudžiugau, pamatęs ir žadėtąjį lauko spaustuvę. Gautas dovanas paslėpėme iš anksto paruošiose slėptuvėse, o dalį pasiėmėme su savimi.

Pagal mūsų apskaičiavimą vienas maišas nukrito į mišką. Jo mums taip greit nepasisekė surasti. Ilgai delsti nebuvo kada, nes priešas galėjo būti pastebėjęs virš miško lėktuvus ir atskubėti čia. Nutarėme pranešti savo ryšininkams apie mišką pasi-

metusį siuntinį ir pasitraukti.

Budėjo tą naktį ir Stakys. Partizanų įspėtas, jis stebėjo apylinkę. Nemiegojo, matyt, ir fašistų šnipai: ankstyvą rytą sujudė sukruoto policija. Kažkas jiems pranešė, kad naktį į mišką nusileidęs desantas.

Stakys, nieko nelaukdamas, pasikinkė į vežimą arkliuką ir, taręs sūnui: "Vaziuojam žabų", — išvyko į mišką pas partizanus. Sutartyje vietoje juos pasitiko broliai Dolotovai.

— Pranai, į mišką nukriti siūsto mums kroviniu vienas maišas. Reikia jį surasti ir paslėpti saugioje vietoje. Mes pasilikti ilgiau negalime, nes policija lipa ant kulnų, — iš karto ėmė dėstyti savo bėdą partizanai.

Nereikėjo Stakiui daug kalbėti, jis viską suprato geriau, negu kas kitas.

— Greičiau danginkitės iš miško, — paragino jis Dolotovus, — o mudu su Vytuku eisime žabų pasirinkti.

Lėtai, praskleisdamas jaunuų eglaičių šakas, siauru miško taku ėjo tėvas nešinas kirviu, o paskui jį, apsilvilkęs trumpais vyriškais kailiniais, su piukleliu rankoje žengė sūnus.

Klaidžioti po mišką jiems ilgai neteko. Netoli miško pakraščio, pelkėtoje vietoje, jie pamatė ant krūmų išsiplakčiusį parašiuotą. Greta jo, įsmigęs į dumblą, drybsojo nemažas maišas, pilnas naujutėlaičių automatų.

— Varyk arčiau arklį, — paliepė sūnui.

Ciupę nuo krūmų parašiuotą, Stakiai jį susuko ir gerai paslėpė miške, o maišą įvertė į vežimą ir apkravė žabais.

Po žiemos sulysusi kumeilaitė vos vilkosi dar ne visai pradžiūvusiu miško keliu, tempdama vežimą su ginklais. Baigėsi miškas. Jo pakrašty snaudė Leliūnų kaimas, o toliau buvo išsimėtę Debeikių, Gerkonų, Papsių ir Starkų kaimai.

— Halt! — kažkas sušuko.

Grįžtelėjęs atgal, Stakys pamatė nuo miško pusės su atkištais durtuvais besiantinančius hitlerininkus.

— Wer ist er? (Kas čia toks?), — piktai apžvelgęs nuo galvos iki kojų Stakį, riktėlėje vokiečių karininkas.

— Nesuprantu, ko jūs dabar čia šaukiate, — tarsi tikrai nesuprasdamas, ko iš jo nori fašistai, patraukė pečiais žmogelis.

— Kommunist! Russe! — kartojo vokiečiai.

— Rufen sie bitte den Dolmetscher (Pakvieskite vertėją), — tarė vyresnysis šalia jo stovėjusiam kareiviui.

"Na, dabar tai jau po vis-

ko", — pagalvojo Stakys ir slapčia pažvelgė į sūnų, kuris ramiausiai sau krinto nulažtos alksnio šakelės žievę ir pamažu spiaudė žemėn.

Pasirodė ir pagarsėjęs žiaurumu šaudant tarybinius žmones Debeikiuose ir Vyžuonuose buožė Kunčinas.

— O, tai ponas Stakys! Kurgi važinėji? — maloniai užkalbino jis buvusį savanorį.

— Žabų važiauvau parsivežti, o šitie ponai prisikabino, ir aš nesuprantu, ko jie nori.

— Partizanų ieškom. Šiandien desantą bolševikai išmetė.

— Negali būti, — padrąsėjo Stakys, — kur čia tie partizanai pasidės? Miškas retas, beveik permatomas.

— Was sagt er? (Ką jis sako?), — žiūrėdamas čia į Stakį, čia į Kunčiną, paklausė karininkas.

— Tai mūsų žmogus, — laužyta vokiečių kalba paaiškino buožė. — Vaziuok namo, — paliepė jis Stakiui.

Laimingai pasiekę namus, tėvas ir sūnus ginklus laikinai paslėpė bulvių duobėje.

— Tai bus džiaugsmo partizanams, — patenkintas kalbėjo Stakys.

— Paprašysime, kad vieną automatą mums paliktų. Tiesa, tėtė? — atsiliepė Vytukas.

1943 metų rugsėjo pabaigoje tarybinė kariuomenė pradėjo vieną iš sunkiausių Didžiojo Tėvynės karo operacijų — Dniepro forsavimą. Užėmusi keletą svarbių placdarmų dešiniame Dnieprui krante, Tarybinė Armija priartėjo prie Ukrainos sostinės ir pagaliau lapkričio šeštąją išvadavo Kijevą.

Buvo pradėta masiškai, visu frontu, vyti priešą iš Tarybinės žemės.

Lietuvos išdavikai, jausdami artėjantį galą, nėrėsi iš kailio: jie ieškojo išeities, kaip ilgiau išsilaukyti. Ir šitokią išeitį jie tikėjosi suradę. Ištempę į dienos šviesą liaudies seniai išmestą į šukšlyną generolą Plechavičių, kuris jau praetyje buvo sutepęs rankas darbo žmonių krauju, pavadino jį "vietinės rinktinės" vadu ir ėmė vilioti Lietuvos jaunimą.

Apskrities komjaunimo komiteto užduotis buvo neleisti, kad hitlerininkai apgautų bei suviliotų Lietuvos jaunimą ir pasiųstų į Rytų frontą. Vyžuonų šile įvyko apskrities komjaunimo komiteto posėdis, kuriame ir buvo svarstomas šis klausimas. Niekas čia daug nekalbėjo, nedarė ilgų pranešimų, nesileido į diskusijas. Posėdžio šūkis buvo aiškus: "Šalin kruvinas rankas nuo Lietuvos jaunimo!"

Nutarėme šį klausimą plačiai aiškinti pirminėse komjaunimo organizacijose. Po-

sėdis patvirtino mano paruoštą atsisaukimo į Lietuvos jaunimą tekstą.

Nuvykęs į Radeikius, sušaukiau komjaunimo susirinkimą, palikau Radeikių komjaunuoliams išplatinti atsisaukimą. Radeikiškiai mielai sutiko atlikti šį darbą. Ypač didelis džiaugsmas švytėjo komjaunuolio Juozo Ilčiuko akyse. Šis vaikinąs turėjo su fašistais nesuvestų sąsakai, todėl kiekviena užduotis jį visuomet džiugino.

Dvidešimties komjaunolų šeima sudarė prieškarinę Radeikių kaimo pirminę komjaunimo organizaciją, kuri savo aktyvia veikla išsiskyrė iš daugelio to meto Utenos apskrities komjaunimo organizacijų.

Šios organizacijos narius karas užklupo gimtajame kaime. Kol jaunuoliai susivokė, kas apiinkui darosi, frontas pasistūmėjo pirmyn, ir jie visi atsidūrė vokiečių okupuotoje teritorijoje.

1941 metų birželio 24-sios rytą spitrėniškių baltaraiščių būrys, kurį sudarė Vladas Balaiša, Povilas Paragys, Jonas Rastenis, Leonas Motiejūnas, Vincas Juzėnas ir kiti, apsupo Kiburių kaimo Ilčiukų namus.

Nuo degtinės užputusiomis akimis, atsisraite marškinių rankoves, lyg žvėrys jie sučiupo komjaunuolį Juozą Ilčiuką. Rėkdami: "Išrausime bolševizmą su šaknimis!" baltaraiščiai įrėmė jam į nugarą šautuvus ir nusivėrė į Spitrėnų bažnytkaimį. Čia jau buvo nemažas būrys apylinkės gyventojų, kurių tarpe Juozas pamatė naujakurį Rėzą iš Medenių, komjaunuolę Oną Motiejūnaite ir kitus pažįstamus.

Kai buvo surinkta keliasdešimt niekuo nekaltų tarybinių žmonių, baltaraiščiai, paprasę Spitrėnų parapijos klebono Morkvėno, nusprendė juos uždaryti klebonijos rūsyje.

Naktis slinko nepaprastai lėtai drėgname, pelėsiams ir supuvusioms kopūstais dvokiančiame rūsyje. Nė vienas suimtas per naktį nesudėjo akių. Visų mintis kamavo tas pats klausimas: "Kas bus toliau?"

Kai saulės raudonais lyg kraujas spinduliais nudažė Spitrėnų klebonijos klevus ir ryto aušros pažadinta šventoriaus alyvose prabilo lakštingala, kunigas Morkvėnas, susinėręs už nugaros rankas, su būriu baltaraiščių vaikėtinėjų rūpestingai geltonu smėliu išbarstytu klebonijos taku. Ne puikia birželio ryto gamta jie grožėjosi, — aptarinėjo, kuriuos suimtuosius sušaudyti, kuriuos pakaks uždaryti į kalėjimą arba ištremti į Vokietiją katargos darbams.

(Bus daugiau)

Pranešimai

Toronto

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks balandžio 1 dieną, 2 valandą po piet, savo svetainėje, 160 Claremont St.

Pasistenkite skaitlingai dalyvauti, nes turime daug svarbių reikalų aptarti. Labiausiai didžiojo draugijos jubiliejaus paminėjimo parengimą, kuris įvyks balandžio 7.

Taipgi patikrinkite savo narių mokesčių knygetes, kad neliktumėte suspenduoti.

T. Rimdžius

1 Kuop. sekretorius
20 Ottawa St., Toronto 7
Tel. WA. 2-3215

Moterų dėmesiai

Toronto Lietuvių Moterų Klubas nuolat susirinkimas įvyks po sūninės susirinkimo, toje pačioje salėje.

Susirinkimas prasidės 4.30 valandą po piet. Labai prašome visas nares ir nenares atsilankyti. Gal šis susirinkimas bus paskutinis šį sezoną, tad labai svarbu, kad kuo daugiau dalyvautumėte, kad galėtume visus reikalus aptarti ir sutvarkyti.

Klubo valdyba

**Palaikykite Tuos Biznierių,
Kurie Skelbiai
LIAUDIES BALSĖ**

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Moderna Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LF. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Sūnų ir Dukterų Draugijos
50 Metų Sukaktuvių

Paminėjimas

Šeštadienį, Balandžio 7 Dieną

160 Claremont St.

RUOSIA TORONTO KUOPA

Bus įdomi programa: veikėjai nušvies draugijos nuveiktus darbus, dalyvaujantieji bus pavaišinti skania vakariene, bus ir užsigėrimų, o ant galo dar ir pasilinksminimas prie geros muzikos.

Visi Toronto ir apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti.

Pradžia 6.30 val. vakaro Įžanga \$2.00

Didžiosios Sukaktuvės

Prieš 50 metų būrelis lietuvių emigrantų, atvykusių Kanadon ieškodami žmoniškesnių pragyvenimo sąlygų, pamatė, kad tarp kitų tautų mišinio neorganizuotam mažam lietuvių būreliui bus sunku išsilaikyti kaip tautiniam vienietui. Todėl ir buvo organizuojamos įvairios organizacijos.

Kaip teko girdėti, ne visos jos ilgai gyveno. Vienos anksčiau, kitos vėliau sąlygų buvo priverstos uždaryti. Matyti jos neatsakė į gyvenimo statomus reikalavimus. Vienos buvo siauros religinės, kitos turėjo kitus

trūkumus ir negalėjo augti.

Sūnų ir Dukterų Draugija ne tik išsilaikė, bet ir nuolat augo. Ji pasirinko teisingus pagrindus. Ji neskirė lietuvių, kvietė visus, visokių įsitikinimų, tapti jos nariais. Už tai ji dabar ir švenčia 50 metų sukaktuves būdama tokia pat tvirta, kaip buvo.

Balandžio 7 dieną turėsime garbę dalyvauti šios garbingos organizacijos 50 metų sukaktuvių paminėjime. Jis ruošiamas didžiosios Toronto kuopos.

Penkiasdešimt metų organizacijos gyvenime emigracijoje yra ilgas laikotarpis. Tiems draugams, kurie išlaikė ją, tenka didelis kreditas. Bet plačiau apie tai mes išgirsime paminėjime.

Nuo savęs noriu pasakyti, kad ne tik pareiga, bet ir garbė būti virš minėtos organizacijos nariu ir tęsti pirmą darbą, pradėtą pirm 50 metų.

Nuo savęs kviečiu visus narius ir simpatikus dalyvauti 50 metų paminėjime balandžio 7 dieną, savo svetainėje, 160 Claremont St.

T. Rimdžius
Pirmos kuop. sekretorius

Mūsų Ligoniai

V. Kunčius tebeserga nuo sausio 7 dienos.

A. Morkis — nuo sausio 15.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. CL. 1-0651
Toronto

I. Dapkūnas — taipgi senas ligonis.

U. Sasnauskienė susirgo vasario 10.

M. Matjušaitis serga nuo vasario 27.

O. Mažeikienė susirgo kovo 3.

G. Sodonis susirgo kovo 3. Ieva Viliūnienė susirgo kovo 17.

J. Šinkonis susirgo kovo 21.

P. Meldažius susirgo kovo 17.

P. Daujotienė susirgo kovo 19.

J. Nemažūnas serga jau daugelį metų.

Linkiu visiems ligoniams greitai pasveikti.

T. Rimdžius

KAS LAIMĖJO

TORONTO. — Kovo 23 ir 24 dienomis Toronte vykusio Labor Spring Jamboree laimėjimai atiteko sekantiems numeriams: 1. No. 9007; 2. No. 21302; 3. No. 20185; 4. No. 21529; 5. No. 15414.

Padėka

Širdingai dėkojame mes abudu draugams ir kaimynams, torontiečiams ir londoniečiams ir rodniečiams, kurie mus atkankė ligoninėse ir namuose, kuomet mums abiem vienu kartu prisiejo atsigulti į ligoninę.

Jūsų, mieli draugai, malonus atsinešimas, aplankymas, brangios dovanos ir gėlės pagelbėjo mums lengviau pergyventi visus sunkumus ir greičiau pasveikti.

Ačiū draugams A. G. Damašiams, kurie mane prižiūrėjo ir užlaikė savo namuose, kol sustiprėjau.

Širdingai ačiū visiems.

Annie ir Walteris Kauzonai
Rodney, Ont.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.)

raštyje "Siuddeiče caitung".

Tiesa, kunigas Lagis nužudytas pernai — užmuštas akmeniu. Bet jį nužudė ne komjaunuoliai, o jo seserė — čios vyras Vladas Ratkus, talkininkaujamas Alekso Levčenkos. Nužudytas apipalėšimo tikslais, nes kunigėlis turėjęs nemažai susitaupęs "svieto marnasčių".

Žmogžudžiai nuteisti mirtin.

Dar neseniai mūsų skaitytojajai sekė Klaipėdos kunigų bylos eigą. Kaip tik tuom laiku Romos juoda-skvernai paskelbė vėl tame pat "Siuddeiče caitung", kad klebonas Liudas Povilonis miręs "įtartinose aplinkybėse".

Tikrenybėje kun. Povilonis ir šiandien gyvas ir už apvogimą ne tik valstybės, bet ir tamsių parapijonų atgailauja tarybiniame kalėjime.

Ir vis dar negaliu suprasti, ko juodieji Romos klerikalai tikisi atsiekti tokiais melais? Ar tik nebus jų bejėgiškumo ženklas? O gal tokia jų prigimtis?

— L. Jonikas

Gvatemalos Studentai Streikuos Kol Laimės

GVATEMALA. — Gvatemalos aukštųjų mokyklų asociacija nubalsavo streikuoti tol, kol bus nuversta prezidento Miguel' Ydigoras Fuentes valdžia. Tikimasi, kad prie universiteto studentų prisidės ir vidurinių mokyklų mokiniai.

Studentų asociacijai vadovauja inžinierius studentas Ernesto Ramirez, 26 metų amžiaus jaunuolis, neseniai aplankęs visą eilę Lotynų Amerikos šalių. Jis sako, prezidentas Ydigoras Fuentes Gvatemalos liaudžiai nepageidaujamas asmuo.